

Metalowcy podsumowali dotychczasowy przebieg dyskusji nad planem 5-letnim

(e) W dniu 15 lutego br. w sali kolumnowej Komitetu Wojewódzkiego KPZR w Rzeszowie odbyła się narada aktywno-partyjno-gospodarczego zakładów metalowych z terenu naszego województwa. W naradzie uczestniczyli: I sekretarz KW tow. A. Łazewicz i sekretarz KW tow. K. Klemba. Ministerstwo Przemysłu Motoryzacyjnego reprezentował wiceminister tow. Gren. Podczas narady dyrektorzy i sekretarze komitetów zakładowych obrazowali dotychczasowy przebieg dyskusji w swoich zakładach pracy, omawiając szczególnie niektóre ważniejsze problemy. Jak wykażała dyskusja, w większości zakładów metalowych, opracowując plan 5-letni, założą przekroczyć wskaźniki produkcji podane w założeniach do planu przez centralne zarządy. Podsumowania dyskusji dokonali tow. Gren i tow. K. Klemba.

Hinduska misja wojskowa wyjechała do Kairu

DELHI (PAP). Ze stolicy Indii wyjechała do Kairu z wizytą „dobrej woli” hinduska misja wojskowa z gen. Ikram Singhem na czele. Wizyta hinduskiej misji w Kairze potrwa około 15 dni.

LAUREACI NAGRÓD PAŃSTWOWYCH
Prof. Stefan Minc, zastępca sekretarza naukowego Wydziału III Polskiej Akademii Nauk, kierownik Zakładu Elektrochemii Polskiej Akademii Nauk jest laureatem Nagrody Państwa III stopnia za osiągnięcia w dziedzinie elektrochemii i badań nad korozją metali.

Na zdjęciu: Prof. Minc (z lewej) i mgr inż. Z. Kęcki przy aparaturze do pomiarów natężenia linii widmowych. CAF — fot. St. Wdowiński

NOWINY RZESZOWSKIE

Proletariatus waspółbrat brzojow, łazacie na

WYDAWCA: KW POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Nr 40 (2079) — Rzeszów, czwartek, 16 lutego 1956 r.

Referat sprawozdawczy KOMITETU CENTRALNEGO
Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego
wygłoszony przez I sekretarza KC KPZR
N. S. HRUSZCZOWA
podajemy wewnątrz numeru (skrót)

DRUGI DZIEŃ OBRAD XX ZJAZDU KPZR

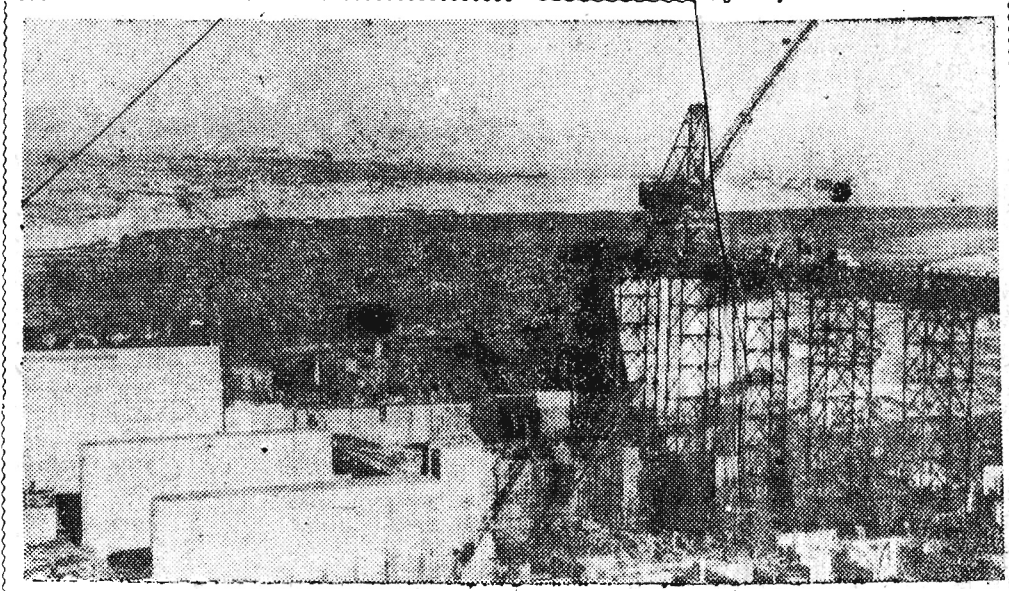
Rozpoczęła się dyskusja nad referatem sprawozdawczym KC

MOSKWA (PAP). XX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, który rozpoczął się 14 bm., kontynuuje obrady. Na posiedzeniu poranym 15 bm. przewodniczący Centralnej Komisji Rewizyjnej KPZR — P. G. Moskatow wystąpił z referatem sprawozdawczym komisji.

Następnie rozpoczęła się dyskusja nad referatem sprawozdawczym Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, który wygłosił we wtorek pierwszy sekretarz KC KPZR — N. S. Chruszczow oraz nad referatem sprawozdawczym Centralnej Komisji Rewizyjnej.

Delegacja lekarzy-pediatrów wyjechała do Francji

WARSZAWA (PAP). Do Francji wyjechała 5-osobowa delegacja polskich pediatrów. Na czele delegacji stoi kierownik kliniki pediatrycznej Akademii Medycznej w Szczecinie prof. dr Bolesław Górnicki, w skład delegacji wchodzi: kier. kliniki pediatrycznej A. M. w Łodzi — prof. dr Franciszek Redlich, wicedyrektor Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie doc. dr Jan Lesiński oraz pracownicy naukowcy Instytutu: doc. dr Izabela Bielicka i doc. dr Irena Sztachelka. W czasie 3-tygodniowego pobytu we Francji polscy naukowcy i lekarze wymienią z francuskimi kolegami doświadczenia z zakresu swej specjalności, zwiędzą szereg klinik, sanatoriów, żłobków i innych zakładów opieki zdrowotnej nad dzieckiem.

WIELKI PLAN STAJE SIĘ RZECZYWISTOŚCIĄ
Na zdjęciu: Na budowie Karkuskiej elektrowni wodnej w Tatrzyckiej SRR.

Posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk

WARSZAWA (PAP). W dniu 14 bm. odbyło się pod przewodnictwem prezesa PAN prof. Jana Dembowskiego posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk, poświęcone m. in. omówieniu planu problemowego badań naukowych na rok 1956 i sprawozdania działającej przy Prezydium Komisji Antropometrii.

3,4 miliarda złotych wyniosą w br. nakłady na bhp

(Wywiad z sekretarzem CRZZ St. Ciołkowskim)

WARSZAWA (PAP). Sekretarz Centralnej Rady Zw. Zawodowych Stefan Ciołkowski udzielił przedstawicielowi PAP wywiadu o sytuacji w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz o zadaniach jakie w świetle wytycznych VII Plenum CRZZ stoją przed związkami zawodowymi w tej tak ważnej dziedzinie. Władza ludowa uważa stały postęp w dziedzinie poprawy warunków bhp oraz usunięcia zaniedbań w tym zakresie z okresu 20-lecia międzywojennego za jedno z naczelnych swoich zadań. Wyznaczeniem tego jest wydanie szeregu aktów ustawodawczych — głównie z inicjatywy CRZZ — regulujących całokształt zagadnień związanych z bezpieczeństwem pracy oraz millardowe nakłady na bhp. Na nakłady te wzrosły w okresie planu 6-letniego ponad 5,5 raza. Znaczna ich część wydatkowana została na takie urządzenia, jak nowoczesna wentylacja, klimatyzacja, zabezpieczenie maszyn i urządzeń, odzież ochronna itp. W bież. roku wyniosą one 3,4 miliarda złotych. Oprócz normalnej opieki le

Rozpoczęła się sprzedaż nawozów sztucznych

(r) 70 proc. ogólnej ilości na wozów sztucznych przydzielonych na potrzeby naszego województwa znajduje się już w magazynach GS. Pierwszeństwo w zakupowaniu nawozów mają spółdzielnie produkcyjne, chłopie kontraktujący oraz ci, którzy sprzedali państwu zboże po cenach wolnorynkowych. Dotychczas sprzedaż nawozów najlepiej przebiega w powiatach niżańskim, rzeszowskim i mieleckim.

WARSZAWA W SNIEGU
Na zdjęciu: Widok przez Barbakan na ulicę Freta na Nowym Mieście.
CAF — fot. Miedza

I w Krakowie pijacy będą zamiatać ulice

KRAKÓW (PAP). Kilka dni temu donieśliśmy o ciekawej inicjatywie prezydium rady narodowej w Braniewie w województwie olsztyńskim, gdzie postanowiono karać pijaków zamiataniem ulic w najruchliwszym punkcie miasta. Pomysł ten bardzo spodobał się mieszkańcom Krakowa. Komisja Porządku Publicznego przy MRN uchwaliła stosowanie tej kary na wzór Braniewa.

CIŁKA WOSTRA

NAJSTARSZY W EUROPIE CIS ROŚNIE NA DOLNYM ŚLĄSKU
WROCŁAW (PAP). We wsi Henryków w pow. lubańskim na Dolnym Śląsku rośnie potrzebny cis mający 9 m w obwodzie. Prastare, liczące ponad tysiąc lat drzewo, znajduje się pod troskliwą opieką władz wojewódzkich oraz miejscowej ludności. Według opinii naukowców jest to jeden z najstarszych cisów w Europie.

Dzień naszego województwa

Przed II Kongresem ZSL

W dalszym ciągu napływają wiadomości o zobowiązaniach członków ZSL podejmowanych na część II Kongresu. Zobowiązania indywidualne podjęli chłopie wsi Miekisz Stary (pow. Radymno). Np. Jan

Lis zobowiązał się odstawić ponad plan 2 bekony oraz wpłacić dwie raty zaliczki podatku gruntowego przed terminem, Adam Lis — odstawić 2 bekony ponad plan i zakontraktować 5 arów fasoli, Tadeusz Mikutra — 1 bekona ponad plan, Zdzisław Studziński — zakontraktować 5 arów roślin oleistych.

Pracownicy WSK Rzeszów widzą możliwości zwiększenia produkcji

(e) W rzeszowskiej WSK dyskusja nad założeniami planu 5-letniego zaczęła się nieco później niż w innych zakładach pracy. Mimo to zaczęła zgłaszać już szereg konkretnych wniosków i uwag do projektu planu, które poważnie podwyższają wskaźniki Centralnego Zarządu. M. in. pracownicy odlewni wyprodukuja dla produkcji ubocznej o 70 ton odlewów więcej, niż przewidują założenia CZ. Pracownicy obsługujący młoty sprężarkowe mogą wyprodukować dodatkowo w 1956 r. 15 ton odkuwek wolnokutych, a załoga obsługująca młot spalowy 15 ton odkuwek matrycowych. Pracownicy wydziału kierownika Riszki zapoznawszy się z projektem planu produkcji na 1956 r. wykazali, że mogą wykonać nie 7.000 ale 17.000 sztuk detali.

Podobne zobowiązania podjęli ZSL-owcy ze wsi Miekisz Nowy. M. in. Michał Piguta — prezes koła zobowiązał się odstawić 2 bekony ponad plan oraz zakontraktować 10 arów konopi. We wsi Łowce ZSL-owcy zobowiązali się wybudować szkołę i dom kultury oraz naprawić drogę gromadzi: a i pomóc przy elektryfikacji wsi. JK.

POM Dynów gotowy do akcji siewnej

(r) Jako pierwsza w województwie rzeszowskim załoga warsztatowa POM Dynów (pow. Brzozów) 25 dni przed terminem ukończyła remonty zimowe maszyn rolniczych. W całości wyremontowane są traktory, plugi, siewniki, kultywatory, brony, rozrzućniki obornika, a częściowo młocarnie, snopowiązałki i żniwiarki. Do przedterminowego ukończenia remontów przyczyniła się ofiarna praca załogi oraz dobra organizacja robót wprowadzona przez kierownika warsztatów Stanisława Szajnera i dyr. POM Zbigniewa Tomczaka.

Hokeiści remisują w Belgradzie

Polscy hokeiści rozegrali 13 bm. w stolicy Jugosławii mecz Warszawa — Belgrad uzyskując wynik remisowy 3:3 (0:0, 3:2, 0:1). Bramki dla Warszawy padły ze strzałów Jeżaka (2) i Skarżynskiego. Punkty dla Belgradu zdobyli Omilii (2) i Stojanowic.

REFERAT SPRAWOZDAWCZY KOMITETU CENTRALNEGO

Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego wygłoszony na XX Zjeździe przez I sekretarza KC KPZR N. S. Chruszczowa

TOWARZYSZE!

Okres dzielący nas od XIX Zjazdu Partii 3 lata i 4 miesiące z punktu widzenia czasu nie jest zbyt długi. Ale z punktu widzenia ognia pracy dokonanej przez plebiscydu wydarzeń, które zaszły w tym czasie w naszym kraju i za granicą — jest to jeden z doniesionych okresów w historii Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. W historii jej wki o umocnienie potęgi naszej ojczyzny, o zbudowanie społeczeństwa komunistycznego, o pokój na całym świecie.

W dziedzinie polityki wewnętrznej były to lata, w których part. kierując się interesami ogólnonarodowymi, po krytycznej ocenie sytuacji w rolnictwie i w przemyśle dokonała szeregu doniosłych posunięć, by w oparciu o osiągnięte sukcesy uczynić nowy, wielki krok naprzód w socjalistycznym rozwoju kraju. Partia śmiało ujawniała niedłagię-

cia w różnych dziedzinach działalności gospodarczej, państwowej i partyjnej, lamala przestarzałe poglądy, odrzucając zdecydowanie wszystko, co przeżyło się i co hamuje nasz ruch naprzód.

Obecnie jest dla wszystkich jasne, że środki podjęte przez partię były słuszne i zostały w porę zastosowane. Zapewnili one nieustanny wzrost ekonomiki socjalistycznej, dalsze podniesienie dobrobytu i kultury narodu radzieckiego.

W okresie sprawozdawczym zaszły także ważne wydarzenia w dziedzinie polityki zagranicznej. Brzemienne w wielkie niebezpieczeństwa napięcie w stosunkach międzynarodowych dzięki konsekwentnej, pokojowej polityce zagranicznej krajów obozu socjalistycznego, ustąpiło miejsca pewnemu odprężeniu. Właśnie dlatego, że Związek Radziecki wraz ze swymi przyjaciółmi — Chińską Republiką Ludową i innymi krajami demokracji ludowej —

w porę podjęły szereg konsekwentnych kroków w dziedzinie polityki zagranicznej, popartych przez wszystkie milujące pokój siły, realnie zarysowały się na arenie międzynarodowej pomyślniejsze perspektywy.

Wszystko to dowodzi, że partia nasza prawidłowo ocenia aktualne wymogi zarówno polityki wewnętrznej, jak i zagranicznej i w porę opracowuje środki odpowiadające tym wymogom. Znajduje w tym dobitny wyraz mierowalność naszej partii z narodem, mądrość jej leninowskiego kolektywnego kierownictwa, niezłomna siła nauki marksistowsko-leninowskiej, na której opiera się działalność partii. W ciągu tych lat partia wysoko dźwżyła wielki sztandar nieśmiertelnego Lenina. Wierność leninizmowi — oto źródło wszystkich sukcesów naszej partii.

Rozpatrzmy sytuację międzynarodową i wewnętrzną naszego kraju w okresie sprawozdawczym.

Wobec innych krajów. Wprost przeciwnie, niewielka grupa wysoko rozwiniętych krajów, które wyodrębniły się w swoim czasie w świecie kapitalistycznym, zawsze przeszkadzała uprzedmiotowieniu innych krajów, zwłaszcza kolonialnych lub półkolonialnych. Związek Radziecki, któremu obce są tego rodzaju cele, czyni wszystko, aby pomóc bratniemu narodowi chińskiemu w stworzeniu potężnego przemysłu.

W zamian za te dostawy Związek Radziecki otrzymuje od Chin i innych krajów demokracji ludowej wyroby potrzebne naszemu krajowi, materiały i artykuły masowego spożycia eksportowane zwykle przez te kraje.

2. Sytuacja gospodarcza w krajach kapitalizmu i dalsze zaostrzenie sprzeczności systemu kapitalistycznego

Z powyższej tablicy widać, że w roku 1955 produkcja przemysłowa całego świata kapitalistycznego była o 93 proc. wyższa od poziomu 1929 roku.

Czy oznacza to, że kapitalizmowi udało się pokonać swe sprzeczności wewnętrzne i osiągnąć równowagę? Nie, nie oznacza. Gospodarka światowa kapitalizmu rozwija się nie zwykle nierównomiernie i stała się jeszcze bardziej chwiejna.

Chwiejność produkcji przemysłowej towarzyszą chwiejność sytuacji finansowej w większości państw kapitalistycznych i ogromna emisja pieniądza papierowego oraz deprecjacja walut. Trzeba do tego dodać kryzys agrarny w szeregu krajów, jak również dający się zauważyć w ostatnich latach na rynku kapitalistycznym zastój w handlu światowym.

Ogólny kryzys kapitalizmu pogłębia się w dalszym ciągu. Nierozwiązaną sprzecznością kapitalizmu — sprzecznością między współczesnymi siłami wytwórczymi a kapitalistycznymi stosunkami produkcji — zaostrzyła się jeszcze bardziej. Szybki rozwój nowoczesnej techniki nie za przewa, lecz jedynie uwypukla tę sprzeczność. Należy stwierdzić, że tym, którzy kierują się marksizmem-leninizmem zawsze obcy był pogląd, jakoby ogólny kryzys kapitalizmu oznaczał całkowitą zastój, zahamowanie produkcji i postępu technicznego. W. I. Lenin wskazywał, że ogólna tendencja gnicia kapitalizmu nie wyklucza postępu technicznego i rozwoju produkcji w tym czy innym okresie. Dlatego musimy uważnie śledzić ekonomikę kapitalizmu, studiować wszystko to co najlepsze w nauce i technice w krajach kapitalistycznych, aby wykorzystać osiągnięcia światowego postępu technicznego dla dobra socjalizmu.

Jeśli chodzi o wzrost produkcji w krajach kapitalistycznych w omawianym okresie, to nie można powiedzieć, iż odbywał się on na zdrowym podstawie ekonomicznej. Wzrost ten tłumaczy się działaniem następujących głównych czynników.

Po pierwsze, militarystyczną ekonomiką i wyścigiem zbrojeń. Wzrost nie objął bynajmniej wszystkich gałęzi przemysłu. Przemysł wytwarzający artykuły konsumpcyjne pozostał w znacznym stopniu w stagnacji.

Po drugie, do wzrostu produkcji przyczyniła się spotęgowanie zagranicznej ekspansji ekonomicznej głównych państw kapitalistycznych. Na światowym rynku kapitalistycznym powstała w pewnym okresie dla takich krajów jak USA, a częściowo Anglia i Francja, a częściowo Niemcy, Japonia i Włochy. Powojenne rozprężenie w krajach Europy zachodniej powodowało duże zapotrzebowanie na żywność i inne artykuły pierwszej potrzeby. Wykorzystały to w maksymalnym stopniu Stany Zjednoczone uruchamiając „plan Marshalla” i inne dzwignie.

Po trzecie, dużą rolę odegrało odnowienie kapitału trwałego. Modernizacja kapitału trwałego, poważnie zużytego i zniszczonego w czasie wojny, rozwinięła się właściwie w tych krajach dopiero w latach 1951—1954. Pozwoliło to znacznie zwiększyć produkcję urządzeń.

Po czwarte wreszcie, kraje kapitalizmu zdołały podnieść produkcję przemysłową kosztem gwałtownego zmniejszenia wyzysku klasy robotniczej i obniżenia stopy życiowej mas

Również w przyszłości będziemy udzielali sobie wszechstronnej pomocy w rozwoju gospodarki, techniki, nauki i kultury. Uważamy to za swój braterski obowiązek wobec obozu socjalizmu. Im silniejszy będzie cały obóz socjalizmu, tym lepiej zagwarantowana będzie wolność i niezawisłość, rozkwit gospodarki i kultury każdego kraju wchodzącego w skład tego wielkiego obozu.

System socjalistyczny zwycięsko kroczy naprzód nie znając kryzysów ani wstrząsów. Przynosi on wielkie korzyści narodom krajów socjalizmu, demonstrując swą zdecydowaną przewagę nad systemem kapitalistycznym.

Walczyliśmy o to, aby walczyć dalej. Trzeba przy tym wziąć pod uwagę ciężkie brzemie zbrojeń zwalane na barki mas pracujących. Wydatki wojskowe na jednego mieszkańca USA wynosiły w roku budżetowym 1913/14 — 3,5 dolara, a w 1954/55 roku — 250 dolarów, tj. wzrosły w ciągu tego okresu przeszło 70-krotnie. W Anglii wydatki wojskowe na jednego mieszkańca wzrosły z 1,7 funta w 1913/14 roku budżetowym do 29,3 funta w roku 1954/55. Te olbrzymie wydatki pokrywane są w drodze nieustannego zwiększania podatków bezpośrednich i pośrednich.

Silny wpływ na sytuację ludzi pracy wywiera bezrobocie. W 1955 roku, w okresie wychwalanego przez ekonomistów burżuazyjnych tzw. „trwałego boomeru”, w USA było według danych oficjalnych około 3 miliony bezrobotnych i przeszło 9 milionów częściowo bezrobotnych, w Niemieckiej Republice Federalnej — około 1 mln bezrobotnych, we Włoszech — 2 miliony bezrobotnych i tyleż częściowo bezrobotnych. W Japonii było w 1954 roku według oficjalnych danych 600.000 bezrobotnych i prawie 9 milionów częściowo bezrobotnych.

Oto czynniki, które odegrały szczerą rolę w podniesieniu produkcji kapitalistycznej w latach powojennych. Obecnie świat kapitalistyczny zbliża się do takiej granicy, kiedy wyczerpuje się pobudzające działanie szeregu czynników tymczasowych. Wewnętrzne siły ekonomiki kapitalistycznej, dzięki którym osiągnęła ona w przeszłości wzrost produkcji, działają obecnie w coraz słabszym stopniu. Teraz kapitalizmowi coraz bardziej potrzebne są sztuczne czynniki dla podniesienia produkcji.

W niektórych kołach na Zachodzie na gruncie obecnej koniunktury słyszy się znowu głosy o „rozkwicie”. Usiłuje się dowiedzieć, że marksistowska teoria kryzysów jest rzekomo „przestarzałą”. Ekonomicy burżuazyjni przemilczają fakt, że jedynie chwilowy zbieg okoliczności zahamował przekształcanie się objawów kryzysowych, jakie miały miejsce, w głęboki kryzys ekonomiczny. Nawet obecnie, w okresie ożywienia koniunktury, występują podskórnie objawy kryzysowe.

Z faktu, że produkcja rośnie, z faktu, że odbywa się pewien postęp techniczny, z faktu że intensyfikacja pracy rozwija się w szybkim tempie, zaś rynek wewnętrzny nie tylko się nie rozszerza, lecz przeciwnie kurczy się stosunkowo — z tego wszystkiego wyrastają nieuchronnie nowe kryzysy ekonomiczne i wstrząsy w krajach kapitalistycznych.

Kapitaliści i uczeni obrońcy ich interesów rozpowszechniają „teorie”, według których można rzekomo

(Ciąg dalszy na str. 3)

I Sytuacja międzynarodowa

Główną cechą naszej epoki jest to, że socjalizm wyszedł poza granice jednego kraju i przekształcił się w system światowy. Kapitalizm okazał się bezsilny, by przeszkodzić temu epokowym procesowi. Równocześnie istnieje dwóch przeciwstawnych sobie światowych systemów ekonomicznych — kapitalistycznego i socjalistycznego, systemów rozwijających się według odmiennych praw i w przeciwnych kierunkach, stało się niezaprzeczalnym faktem.

1. Nieustanny rozwój ekonomiczny w ZSRR i krajach demokracji ludowej

Okres sprawozdawczy charakteryzuje potężny rozwój gospodarki narodowej w ZSRR, jak również w Chińskiej Republice Ludowej, Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Republice Czechosłowackiej, Węgierskiej Republice Ludowej, Rumuńskiej Republice Ludowej, Ludowej Republice Bułgarii, Ludowej Republice Albanii, Niemieckiej Republice

Ekonomika socjalistyczna rozwija się w kierunku coraz większego zaspokajania potrzeb materialnych i kulturalnych wszystkich członków społeczeństwa, nieprzerwanego rozszerzania i doskonalenia produkcji na bazie najwyższej techniki, umacniania współpracy i pomocy wzajemnej między krajami socjalistycznymi.

Ekonomika kapitalistyczna rozwija

się w kierunku coraz większego wzbogacania monopolu, dalszego wzmagania wyzysku i obniżania stopy życiowej wielomilionowych mas ludzi pracy, zwłaszcza w krajach kolonialnych i zależnych, w kierunku wzrastającej militarystycznej gospodarki, zaostrzania się walki konkurencyjnej między państwami kapitalistycznymi, dojrzewania nowych kryzysów i wstrząsów ekonomicznych.

mi narodami. Niedaleki jest już czas, gdy w ZSRR w służbę człowieka oddane zostaną w szerkim zakresie energia atomowa i inne zdobycze współczesnej nauki i techniki. Jesteśmy przekonani, że w historycznym krótkim okresie wielkie Chiny staną się krajem przemysłowym i że ich produkcja rolna, w oparciu o współdzielenie, osiągnie wysoki poziom. Znaczenie posuną się naprzód na drodze socjalizmu wszystkie państwa demokracji ludowej.

Rozwój krajów socjalizmu cechuje ich całkowita samodzielnność i nie zawiśłość zarówno w polityce, jak i w gospodarce. Jednocześnie jednym z najdonioślejszych wyników ubiegłego okresu jest dalsze umocnienie stosunków gospodarczych i rozszerzenie współpracy między państwami socjalistycznymi.

Ścisła współpraca ekonomiczna otwiera wyjątkowe możliwości jak najlepszego wykorzystania zasobów produkcyjnych i surowcowych i pomyślnie łączy interesy każdego kraju z interesami obozu socjalistycznego jako całości. Dziś, gdy istnieje potężna wspólnota krajów socjalistycznych, a ich zdolność obronna i bezpieczeństwo opierają się na przemyśle i polityce całego obozu socjalistycznego, każdy europejski kraj demokracji ludowej może się specjalizować w rozwoju takich gałęzi przemysłu, w wytwarzaniu takich rodzajów produkcji, dla których posiadanie najbardziej sprzyjające warunki naturalne i gospodarcze. Stwarza to równocześnie niezbędne przesłanki do tego, by zwolnić znaczne środki i przeznaczyć je na rozwój rolnictwa i przemysłu lekkiego oraz by na tej podstawie w coraz bardziej stopniu zaspokajać potrzeby materialne i kulturalne narodów.

Zacieśniając stosunki braterskiej współpracy kraje socjalizmu bezinteresownie pomagają sobie w rozwoju gospodarki. Obecnie Związek Radziecki, zgodnie z zawartymi układami, pomaga krajom demokracji ludowej w budowie 391 przedsiębiorstw i przeszło 90 oddzielnych wydziałów produkcyjnych i agregatów. Udzieliłiśmy krajom demokracji ludowej długoterminowych kredytów w łącznej wysokości 21 miliardów rubli na jak najkorzystniejszych warunkach. Związek Radziecki pomaga również zaprzyjaniom państwom w organizacji produkcji i pokojowego wykorzystywania energii atomowej.

Z wielkim zadowoleniem podkreślamy sukcesy w dziele socjalistycznego uprzedmiotowienia Chin. Historia nie znała dawniej przykładu, by wysoko uprzedmiotowione państwo dobrowolnie pomagało w uprzed-

Demokratycznej, Koreańskiej Republice Ludowo-Demokratycznej, Mongolskiej Republice Ludowej i Wietnamskiej Republice Demokratycznej.

Tempo wzrostu produkcji przemysłowej w Związku Radzieckim i w krajach kapitalistycznych w ciągu lat 1929—1955 widoczne jest z następującej tablicy:

Globalna produkcja przemysłowa w ZSRR i w krajach kapitalistycznych

(procent w stosunku do 1929 roku)

rok	1929	1937	1943	1946	1949	1950	1952	1955
ZSRR	100	429	573	466	870	1082	1421	2049
wszystkie kraje kapitalistyczne	100	104	—	107	130	148	164	193
w tym:								
USA	100	103	215	153	164	190	210	234
Anglia	100	124	informacja	118	144	153	153	181
Francja	100	82	informacja	63	92	92	108	125
Włochy	100	99	publikacja	72	108	124	148	194
Niemcy zachodnie	100	114	wano	35	93	117	150	213
Japonia	100	169	231 *)	51	101	115	173	239

*) Dane dotyczące 1944 r.

Z tych danych wynika, że w ciągu ćwierćwiecza lub ściślej mówiąc 26 lat Związek Radziecki, pomimo ogromnych szkód wyrządzonych przez wojnę jego gospodarce narodowej, zwiększył produkcję przemysłową przeszło 20-krotnie, podczas gdy Stany Zjednoczone, które znajdowały się w warunkach wyjątkowo korzystnych, zdołały podnieść produkcję jedynie nieco więcej niż 2-krotnie, a przemysł świata kapitalistycznego jako całość nie dał nawet takiego przyrostu.

Kraje demokracji ludowej również znacznie wyprzedziły państwa kapitalistyczne jeśli chodzi o tempo wzrostu produkcji przemysłowej. Przedwojenny poziom produkcji przemysłowej został przekroczony w roku 1955 — w Polsce przeszło 4-krotnie, w Bułgarii — przeszło 5-krotnie, w Czechosłowacji — przeszło 2-krotnie, na Węgrzech — 3,5 raza, w Rumunii — prawie 3-krotnie, w Albanii — przeszło 11-krotnie, w Niemieckiej Republice Demokratycznej — przeszło 2-krotnie.

Chińska Republika Ludowa, która później niż inne kraje przystąpiła do budowy socjalizmu, osiągnęła wybitne sukcesy: w porównaniu z najwyższym poziomem przedwojennym jej produkcja przemysłowa wzrosła przeszło 2-krotnie, a w porównaniu z rokiem 1949 — przeszło 4-krotnie.

Niemale osiągnięcia w budownictwie socjalistycznym ma także Jugosławia. Przedwojenny poziom produkcji przemysłowej został w Jugosławii przekroczony w 1955 roku 2,8 raza.

Coraz potężniejsza staje się baza przemysłowa socjalizmu. Udział produkcji przemysłowej krajów socjalizmu w produkcji przemysłowej świata nieustannie wzrasta. W fakcie tym znajduje materialny wyraz postępowy historyczny proces kurczenia się sfery wyzysku kapitalistycznego, światowych pozycji kapitalizmu oraz rozszerzanie się światowych pozycji socjalizmu.

Szybkie tempo rozwoju produkcji przemysłowej jest rekwizytem nowych sukcesów socjalizmu w jego gospodarce rywalizacji z kapitalizmem. Już obecnie jeśli chodzi o ogólną produkcję przemysłową ZSRR zajmują drugie miejsce na świecie. Pod względem rozmiarów produkcji surowców, stali, aluminium, miedzi, produkcji maszyn, energii elektrycznej i cementu oraz wydobycia węgla Związek Radziecki dawno przelśnił Francję, Niemcy zachodnie, Anglię i pewnym krokiem dościga systematycznie Stany Zjednoczone.

Cecha charakterystyczną gospodarki ZSRR i wszystkich krajów socjalizmu jest jej wszechstronny rozwój i ogólny pokojowy kierunek. Kraje socjalizmu wykazują nieustanną troskę o rozwój przede wszystkim przemysłu ciężkiego, który jest podstawą nieprzerwanego rozwoju całej produkcji społecznej. Jednocześnie w krajach tych poświęca się wiele uwagi rozwojowi rolnictwa i przemysłu lekkiego. Ulegają systematycznie poprawie warunki bytu ludzi pracy, rozkwita kultura.

Jeszcze wspanialsze są perspektywy, które otwierają się przed naszymi

REFERAT SPRAWOZDAWCZY KOMITETU CENTRALNEGO Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego wygłoszony na XX Zjeździe

(Ciąg dalszy ze str. 2)

ustrzec się przed kryzysami gospodarczymi, rozszerzając stale produkcję zbrojeniową. Przedstawiciele nauki marksistowsko-leninowskiej podkreślali niejednokrotnie, że są to po prostu złudzenia. Wyścig zbrojeń nie leczy choroby, lecz spycha ją w głąb. I im szerzej dokonywana będzie militarystyka gospodarki, tym cięższe będą dla kapitalizmu jej skutki.

Przedstawiciele kół kapitalistycznych wiążą szczególne nadzieje z regulowaniem gospodarki przez państwo. Kapitał monopolistyczny podporządkowuje sobie bezpośrednio organy państwowe kierując do nich swych przedstawicieli i zmuszając państwo do „regulowania” gospodarki kraju w interesie monopolu. Jednakże państwo nie jest w stanie znieść obiektywnych praw gospodarki kapitalistycznej, które wywołują anarchię produkcji i kryzysy gospodarcze.

Perspektywy ekonomiki kapitalizmu są pod wieloma względami uwarunkowane sytuacją na światowym rynku kapitalistycznym. W ostatnich latach w sytuacji tej nastąpiły istotne zmiany. Stany Zjednoczone tracą pozycję monopolisty, którą zajmowały w pierwszych latach powojennych. Wskutek konkurencji ze strony innych krajów udział USA w eksporcie światowym spadł w ostatnich latach do 19 proc. W latach 1947/48 na Stany Zjednoczone przypadało prawie 3/5 produkcji przemysłowej świata kapitalistycznego. Obecnie zaś przypada tylko połowa. USA przekroczyły już szczytowy punkt wykorzystania powojennych możliwości gospodarczych, a nowych rynków nie przewiduje się.

3. Imperialistyczna polityka montowania bloków agresywnych i wzniecania „zimnej wojny”. Walka narodów o złagodzenie napięcia międzynarodowego

TOWARZYSZE!

W okresie między XIX a XX Zjazdem KPZR zaszły wielkie zmiany w dziedzinie stosunków międzynarodowych.

Wkrótce po zakończeniu drugiej wojny światowej na politykę Stanów Zjednoczonych, Anglii i Francji coraz silniejszy wpływ zaczęły wywierać reakcyjne koła militarystyczne, wzięły górę dążenia do narzucenia swej woli innym krajom przy pomocy nacisku ekonomicznego i politycznego, gróźb i prowokacji wojennych. Tego rodzaju kierunek otrzymał nazwę polityki „z pozycji siły”. Znalazły w nim wyraz dążenia najbardziej agresywnych kół współczesnego imperializmu do ustanowienia swego panowania nad światem, zdławienia ruchu robotniczego, ruchu demokratycznego i narodowo-wyzwoleńczego, plany awantur wojennych przeciwko obozowi socjalizmu.

Atmosfera międzynarodowa została zatruta psychozą wojenną. Wyścig zbrojeń zaczął przybierać coraz powściągliwiejsze rozmiały. Przeciwno krajom obozu socjalistycznego rozpoczęto tzw. „zimną wojnę”. Zaczęto sztucznie budzić nieufność między państwami i podjudzać przeciwko sobie narody. Rozpętała została krwawa wojna w Korei. Długie lata trwała wojna w Indochinach.

Inspiratorzy „zimnej wojny” wkroczyli na drogę tworzenia bloków militarystycznych. Wiele krajów wbrew woli narodów zostało wciągniętych do zamkniętych ugrupowań agresywnych — bloku północnoatlantyckiego, unii zachodnio-europejskiej, SEATO, paktu bagdadzkiego.

Organizatorzy bloków militarystycznych zapewniali, iż jednoczą się oni rzekomo w celu obrony, w celu ochrony przed „niebezpieczeństwem komunistycznym”. Jest to jednak literatura od początku do końca. Z historii wiadomo, że mocarstwa imperialistyczne zawsze uciekały się do montowania bloków militarystycznych, gdy planowały podzielić świat. Nowy element polega tu na tym, że droga montowania wszelkiego rodzaju bloków i paktów USA chcą zapewnić sobie dominującą pozycję w świecie kapitalistycznym.

Inspiratorzy polityki „z pozycji siły” utrzymują, iż polityka ta rzekomo uniemożliwia nową wojnę, gdyż zapewnia „równowagę sił” na arenie światowej.

Zwleczenni polityki „z pozycji siły” wychwalają wyścig zbrojeń jako podstawową receptę „na utrzymanie pokoju”. Jest rzeczą całkowicie oczywistą, że jeśli trwa ry-

Sytuacja na światowym rynku kapitalistycznym szczególnie zaostrzyła się po ponownym pojawieniu się na nim Niemiec zachodnich i Japonii. Walka ekonomiczna między krajami kapitalistycznymi coraz bardziej przybiera na sile.

Podobnie jak dawniej główne sprzeczności występują między Stanami Zjednoczonymi a Wielką Brytanią. Antagonizm angielsko-amerykański obejmuje wielki krąg zagadnień. Konkurencja „oceanu” pod szyldem „wspólnoty atlantyckiej” zgarniają główne pozycje strategiczne i gospodarcze Imperium Brytyjskiego, starają się usadzić na liniach komunikacyjnych tego imperium, zniwelować systemy preferencyjnych, podporządkować sobie strefy szterlingowa. Nic więc dziwnego, że w Anglii podobnie jak we Francji wzrasta się dążenie do położenia kresu sytuacji, w której „wspólnota atlantycka” jest korzystna dla jednego tylko partnera.

Sytuacja na rynku światowym zastrza się szczególnie wskutek odrodzenia się potęg ekonomicznych Niemiec zachodnich. Doświadczanie dwóch wojen światowych dowodzi, że w swej walce o rynki monopolu niemieckie nie cofają się przed niczym.

Jednocześnie charakterystyczną cechą obecnej sytuacji w krajach kapitalistycznych jest nieustanne zastrzeżenie się sprzeczności socjalnych.

Mimo że państwa kapitalistyczne wprowadziły szczególnie surowe ustawodawstwo antyrobotnicze, „regulowanie” konfliktów w dziedzinie pracy przez rząd i ograniczenie praw związków zawodowych — walka strajkowa nabrała w latach powojennych znacznie większego rozmachu niż przed wojną. Oficjalnie, rzecz jasna pomniejszona, dane dla

jedenastu krajów (USA, Anglia, Francja, Niemcy zachodnie, Japonia, Kanada, Australia, Szwecja, Belgia, Holandia, Argentyna) świadczą, że jeśli porównać 10 lat przedwojennych (1930—1939) i 10 lat powojennych (1945—1954), to okazuje się, że liczba strajków wzrosła z 67.000 do 101.000, liczba uczestników strajków zwiększyła się z 21 milionów do 73 milionów, zaś liczba straconych wskutek strajków dni roboczych — z 40 milionów do 672 milionów. Oznacza to, że walka klasy robotniczej przeciwko uciskowi kapitalistycznemu stała się bardziej aktywna i zacięta. Szczególnie masowy i ostry charakter przybrał ruch strajkowy we Francji, Włoszech, Japonii, USA i Anglii, a w ostatnich latach również w Niemczech zachodnich.

Cecha charakterystyczna okresu powojennego są coraz bardziej zdecydowane wystąpienia klasy robotniczej w zasadniczych sprawach politycznych.

Jakie wnioski nasuwa analiza sytuacji w krajach kapitalistycznych?

Dla sytuacji w świecie kapitalistycznym charakterystyczne jest narastanie głębokich sprzeczności. Wzrasta się prowadząca do kryzysów gospodarczych sprzeczność między społecznym charakterem produkcji a prywatno-kapitalistyczną formą przywłaszczenia, między wzrostem produkcji a kurczeniem się efektywnego popytu. Rosną sprzeczności między państwami kapitalistycznymi: zastrza się ich walka o rynki zbytu i sfery wpływów. Rosną i pogłębiają się sprzeczności socjalne, potęguje się walka klasy robotniczej, sze rokiem mas ludowych o swe żywotne prawa i interesy. Tak więc, kapitalizm zmierza nieuchronnie ku nowym wstrząsom ekonomicznym i społecznym.

walczą państw w zakresie zwiększenia potencjału wojskowego, to niebezpieczeństwo wojny nie zmniejsza się, lecz wzrasta.

Wyścig zbrojeń, polityka „z pozycji siły”, montowanie agresywnych bloków, „zimna wojna” — wszystko to nie mogło nie zaostrzyć i rzeczywiste zaostrzyć sytuację międzynarodową. Tek się przedstawiał jeden kierunek rozwoju wydarzeń światowych w okresie sprawozdawczym.

Ale w tychże latach na arenie międzynarodowej następowały także inne procesy, które dowiodły, że we współczesnym świecie bynajmniej nie wszystko podlega wszechwładzy kół monopolistycznych.

Decydujące znaczenie ma nieustanny wzrost sił socjalizmu, demokracji i pokoju, sił ruchu narodowo-wyzwoleńczego. W ciągu tego czasu umocniły się jeszcze bardziej pozycje Związku Radzieckiego, Chińskiej Republiki Ludowej i innych krajów socjalistycznych w dziedzinie polityki międzynarodowej, a ich autorytet i kontakty międzynarodowe niezmernie wzrosły. Międzynarodowy oboz socjalizmu wywiera coraz większy wpływ na bieg wydarzeń światowych.

Sily pokoju znaczenie się pomnożyły dzięki ukazaniu się na arenie światowej grupy milijonów pokój państw Europy i Azji, które proklamowały nieuczestniczenie w blokach jako zasadę swej polityki zagranicznej.

W rezultacie powstała na arenie międzynarodowej wielka „strefa pokoju”, na której zamieszkuje blisko półtora milarda ludzi, tj. większość ludności naszej planety.

Głęboki wpływ na bieg wydarzeń międzynarodowych wywarła aktywna działalność najszerzyszych mas ludowych w obronie pokoju.

Najbardziej aktywnymi i konsekwentnymi bojownikami z niebezpieczeństwem wojny i z reakcją są partie komunistyczne, które podobnie jak dawniej, znajdują się w ciągu tych lat w samym centrum walki o utrzymanie pokoju, o żywotne interesy mas pracujących i niezawisłość narodową swych krajów.

Równocześnie także wiele innych kół społecznych stoi na pozycjach antywojennych. Jest rzeczą oczywistą, że skuteczność ich wystąpień byłaby jeszcze większa, gdyby różne siły broniące sprawy pokoju przewyciężyły pewne swe rozproszenie. Wyjątkowego znaczenia nabiera pro-

blemu jedności klasy robotniczej, jej związków zawodowych, jedność działania jej partii politycznych — komunistów, socjalistów i innych partii robotniczych.

Zycie postawiło na porządku dziennym wiele takich problemów, które nie tylko wymagają zbliżenia i współpracy wszystkich partii robotniczych, lecz stwarzają także realne możliwości tej współpracy. Głównym z nich jest problem zapobieżenia nowej wojnie. Jeśli klasa robotnicza wystąpi jako jednolita, zorganizowana siła i przełamie nieugiętą wolę, to wojny nie będzie.

Nakłada to na wszystkich działaczy ruchu robotniczego historyczną odpowiedzialność. Dobro walki o pokój wymaga, aby pozostawiając na uboczu wzajemne oskarżenia znaleźć punkty styczne i na tej podstawie ustalić zasady współpracy. Możliwa jest przy tym i konieczna współpraca również z tymi kołami ruchu socjalistycznego, które mają inne niż my poglądy na sprawę form przejścia do socjalizmu. Wielu socjaldemokratów wypowiada się obecnie za aktywną walką przeciwko niebezpieczeństwu wojny i militarystyce, za zbliżeniem z krajami socjalistycznymi, za jednością ruchu robotniczego. Witamy szczerze tych socjaldemokratów i gotowi jesteśmy uczynić wszystko, co jest niezbędne, aby połączyć nasze wysiłki w walce o szlachetną sprawę obrony pokoju i interesów ludzi pracy.

Cały rozwój wydarzeń międzynarodowych w ostatnich latach świadczy o tym, że do walki o utrzymanie pokoju stanęły wielkie siły ludowe. Pod wpływem tych bezspornych faktów wśród wpływowych kół Zachodu zaczynają występować oznaki pewnego oświecenia. Coraz więcej ludzi w tych kołach zdaje sobie sprawę, jak niebezpiecznym przedsięwzięciem dla losów kapitalizmu może stać się wojna przeciwko krajom obozu socjalistycznego. Nie ulega wątpliwości, że klasa robotnicza i szerokie rzesze ludzi pracy krajów kapitalistycznych, w wypadku, jeśli koła rządzące tych krajów osmielią się rozpętać taką wojnę — wyciągną stanowcze wnioski w stosunku do ustroju, który co pewien czas wtraca narody w otchłań krwawych wojen. Nie jest dziełem przypadku, że ostatnio wybitni politycy krajów burżuazyjnych przynajmniej coraz częściej szczerze, że w wojnie z użyciem broni atomowej „nie

bedzie zwycięzcy”. Politycy ci nie zdobywają się jeszcze na stwierdzenie, że kapitalizm znajduje zagładę w nowej wojnie światowej — jeśli taką wojnę rozpęta — ale są już zmuszeni przyznać o twarcie, że oboz socjalistyczny jest niezwykłym zwycięzcą!

4. Rozpad kolonialnego systemu imperializmu

Socjalistyczna Rewolucja Październikowa zadała szczególnie dotkliwy cios systemowi kolonialnemu imperializmu. Pod wpływem wielkiego Października walka narodowo-wyzwoleńcza narodów kolonialnych rozwinęła się ze szczególną siłą, trwała przez wszystkie lata późniejsze i doprowadziła do głębokiego kryzysu całego kolonialnego systemu imperializmu.

Doniostym czynnikiem, który spogotował walkę wyzwolenczą w koloniach i w krajach zależnych, stało się rozgromienie w drugiej wojnie światowej Niemiec faszystowskich i imperialistycznej Japonii.

Następny ogromny cios zadała rewolucja w Chinach, która stanowiła niesłychanie ciężką klęskę dla imperializmu. Niezawisłość państwowa zdobył drugi co do liczby ludności kraj na świecie — Indie. Uzyskały niepodległość Burma, Indonezja, Egipt, Syria, Liban, Sudan i szereg innych, dawniej kolonialnych krajów. Tak więc, w ciągu ostatnich dziesięciu lat wyzwoliło się z zależności kolonialnej i półkolonialnej przeszło miliard 200 milionów ludzi, czyli prawie połowa ludności kuli ziemskiej.

Moknacy się rozpad kolonialnego systemu imperializmu jest historycznym wydarzeniem okresu powojennego o znaczeniu ogólnosiwiatowym. Rozpoczął się wielki proces odrodzenia narodów, które w ciągu setek lat kolonizatorzy trzymali na uboczu od głównego szlaku rozwoju społeczeństwa ludzkiego. Do rządu wielkich mocarstw wysunęły się Chiny Ludowe i niezawisła Republika Indyi. Jesteśmy świadkami rozwoju politycznego i ekonomicznego narodów Azji południowo-wschodniej oraz arabskiego wschodu. Zaczął się proces budzenia się narodów Afryki. Obecnie stanęła już na porządku dziennym, jako jedno z najostrejszych i najaktualniejszych zagadnień, sprawa całkowitej likwidacji haniebego systemu kolonializmu.

Nastąpił przepowiadany przez Lenina nowy okres historii świata, kiedy to naredy Wschodu biora czynny udział w decydowaniu o losach całego świata, stają się nowym potężnym czynnikiem w stosunkach międzynarodowych. Zdobycie przez narody byłych kolonii i półkolonii wolności politycznej jest pierwszą i najważniejszą przesłanką ich całkowitej niezawisłości, tzn. osiągnięcia samodzielności ekonomicznej.

Kraje te, mimo że nie należą do światowego systemu socjalistycznego — mogą korzystać z jego osiągnięć dla stworzenia niezależnej gospodarki narodowej i podniesienia stopy życiowej swych narodów. Jednakże nie wszystkie jeszcze kraje wyzwoliły się z jarzma kolonialnego. Wielka część kontynentu afrykańskiego, niektóre kraje Azji, oraz Ameryki Środkowej i Południowej nadal pozostała w sytuacji krajów kolonialnych lub półkolonialnych. W dalszym ciągu kraje te utrzymywane są w roli agrarno-suwrowych przbudówek państw imperialistycznych. Stopa życiowa ludności krajów zależnych pozostaje niezwykle niska.

Wzmagają się sprzeczności i walka między państwami kolonialnymi o sfery wpływów, źródła surowców i rynki zbytu towarów. Stany Zjednoczone starają się zagarnąć posiadłości kolonialne państw europejskich.

5. Związek Radziecki w walce o utrwalenie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego

Związek Radziecki wierny leninowskiemu zasadom pokojowej polityki zagranicznej, prowadził aktywną politykę zmierzającą do osłabienia napięcia międzynarodowego oraz do utrwalenia pokoju i na drodze tej osiągnął poważne sukcesy. Przypomnę najważniejsze kierunki, w jakich rozwijała się pokojowa inicjatywa Związku Radzieckiego.

Po pierwsze — poprawa stosunków między wielkimi mocarstwami. Po drugie — likwidacja ognisk wojny na Wschodzie oraz niedopuszczenie do powstania nowych ognisk wojny i konfliktów w Europie i w Azji. Po trzecie — uregulowanie stosun-

ków z szeregiem państw w celu złagodzenia napięcia w Europie (normalizacja stosunków z bratnią Jugosławią, zawarcie traktatu państwowego z Austrią, nawiązanie stosunków dyplomatycznych między ZSRR a Niemiecką Republiką Federalną i in.).

Po ozwarte — poszukiwanie nowych dróg rozwiązania takich problemów jak utworzenie systemu bezpieczeństwa zbiorowego w Europie, rozwiązanie, zakaz broni atomowej, problem niemiecki itp.

Po piąte — zdecydowane zbliżenie ze wszystkimi państwami, które opowiada się za pokojem.

Monopolisci są zainteresowani w kontynuowaniu polityki „z pozycji siły”, nie jest dla nich korzystna likwidacja „zimnej wojny”. „Zimna wojna” jest środkiem utrzymywania wysokiego poziomu przemysłu wojennego i zbijania ogromnych zysków.

SEATO i pakt bagdadzki są nie tylko agresywnymi ugrupowaniami militarnymi i politycznymi, lecz także narzędziami ujarzmania, nowa, kolonialna pod względem swego charakteru forma wyzysku krajów słabo rozwiniętych. Dla wszystkich jest przecież jasne, że w SEATO nie Pakistan i Syjam a w pakcie bagdadzkim nie Irak, Iran i Turcja decydują o polityce.

Walka narodów krajów Wschodu przeciwko udziałowi w blokach — to walka o niezawisłość narodową. Wbrew wszelkim wysiłkom zmierzającym do powasienia narodów krajów słabo rozwiniętych zarówno między sobą jak i z narodami obozu socjalistycznego, ich przyjaźń i współpraca coraz bardziej się umacniają. Wzrost solidarności narodów Wschodu dobitnie zademonstrowała bandzka konferencja 29 krajów Azji i Afryki.

Rośnie i krzepnie przyjaźń i współpraca narodów Wschodu, które zrzucają jarzmo kolonialne, z narodami krajów socjalizmu. Wykazały to dobitnie wizyty przedstawicieli Indii i Burmy w Związku Radzieckim oraz wizyta przedstawicieli Związku Radzieckiego w Indiach, Burmie i Afganistanie. W wyniku tych wizyt potwierdzona została zgodność poglądów Związku Radzieckiego i jednego z wielkich mocarstw świata — Republiki Indii oraz Burmy i Afganistanu na zasadniczy problem obecnego życia międzynarodowego — problem utrzymania i utrwalenia pokoju powszechnego i niezawisłości narodowej wszystkich państw.

Wyjątkowo serdeczne i życzliwe przyjęcie, jakie zgotowano przedstawicielom wielkiego narodu radzieckiego, było wymowną manifestacją głębokiego zaufania i miłości szerokiego rzesz ludowych krajów Wschodu do Związku Radzieckiego.

Miliony ludzi wyrażają gorące uznanie dla naszego kraju za jego nieprzejdaną walkę przeciwko kolonializmowi, za jego politykę równouprawnienia i przyjaźni między wszystkimi narodami, za jego konsekwentną pokojową politykę zagraniczną.

(Ciąg dalszy na str. 4)

REFERAT SPRAWOZDAWCZY KOMITETU CENTRALNEGO

Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego wygłoszony na XX Zjeździe

(Ciąg dalszy ze str. 3)

Po szóste — wszechstronne rozszerzenie kontaktów i stosunków międzynarodowych we wszystkich dziedzinach: osobisty kontakt radzieckich mężów stanu z mężami stanu innych krajów, kontakty i utrzymywanie stosunków między przedstawicielami naszej partii a przedstawicielami partii robotniczych innych krajów, między związkami zawodowymi, rozszerzenie wymiany delegacji parlamentarnych, społecznych i innych, rozwój handlu i innych stosunków gospodarczych, rozwój turystyki, zwiększenie wymiany studentów.

Wysiłki milujących pokój państw i narodów nie były daremne. Po raz pierwszy po wojnie nastąpiło pewne osłabienie napięcia międzynarodowego. W tej sytuacji możliwe stało się zwołanie genewskiej konferencji szefów rządów czterech mocarstw. Konferencja dowiodła, że metoda rokowań między krajami jest życiowo uzasadniona i słuszna.

Obecnie niektórzy usiłują pogrzać „ducha Genewy”. Jak dowodzą fakty, pewne koła na Zachodzie wciąż jeszcze nie wyrzekły się nadziei wywołania nacisku na Związek Radziecki i wytygrypania od niego jednostronnych ustępstw. Jednakże najwyższy czas zrozumieć, że rachuby takie są nierealne.

Zapewnienie bezpieczeństwa zbiorowego w Europie, zapewnienie bezpieczeństwa zbiorowego w Azji, rozbrojenie — oto trzy najważniejsze problemy, których rozwiązanie może stworzyć podstawę długotrwałego pokoju.

Stworzenie systemu bezpieczeństwa zbiorowego w Europie odpowiadałoby żywotnym interesom wszystkich wielkich i małych krajów europejskich i stanowiłoby zarazem trwałą gwarancję pokoju na całym świecie. Jednocześnie umożliwiłoby to również rozwiązanie kwestii niemieckiej. Sprawa ta, w obecnym jej stanie, nie może nie budzić niepokojów. Niemcy wciąż jeszcze pozostają rozbite, forsują się na zbrojenie Niemiec zachodnich.

Nie jest tajemnicą, że odbudowując militarny potencjał, każde z trzech mocarstw zachodnich ma na oku swe własne cele. Kto jednak wygrywa na tej krótkowzrocznej polityce? Przede wszystkim siły imperialistyczne Niemiec zachodnich. Wśród tych, którzy przegrują na tym, na pierwszym miejscu wypada postawić Francję; usiłuje się ją przez taką politykę sprowadzić do roli trzeciorzędnej państwa. Co raz wyraźniej zarysowuje się nowa oś Waszyngton — Bonn, zastrzegająca niebezpieczeństwo wojenne.

W obecnej sytuacji istnieją realne możliwości innego rozwiązania kwestii niemieckiej — w interesie pokoju i bezpieczeństwa narodów, w tym również narodu niemieckiego.

Utworzenie systemu bezpieczeństwa zbiorowego w Europie, rezygnacja z układów paryskich, zbliżenie i nawiązanie współpracy między dwoma państwami niemieckimi, oto niezawodna droga rozwiązania kwestii niemieckiej.

Jednym z najdonioślejszych dla ludzkości problemów pozostaje sprawa zaprzestania wyścigu zbrojeń. Oczywiście jest to skomplikowana kwestia. Lecz z tym większą wytrwałością i energią należy szukać jej rozwiązania.

Nikt nie może powiedzieć, że

Związek Radziecki dołożył mało starań, by ruszyć sprawę rozbrojenia z martwego punktu. Znane są powszechnie propozycje radzieckie z 10 maja 1955 r., posunięcia ZSRR w sprawie redukcji swych sił zbrojnych i inne. Nie można tego jednak powiedzieć o mocarstwach zachodnich. Wystarczyło, by Związek Radziecki akceptował propozycje Anglii, Francji i USA w sprawie dwóch etapów rozbrojenia i maksymalnego poziomu sił zbrojnych, a mocarstwa zachodnie zaczęły się wycofywać i nie tylko odmówiły przyjęcia konkretnych propozycji Związku Radzieckiego, lecz odzwały się nawet od swych własnych propozycji.

Jak widać, odzwierciedla się w tym wpływ najbardziej zaciekłych zwolenników polityki „z pozycji siły”, którzy pragną znów przejść do ofensywy i przekreślić zapoczątkowane rozkładanie napięcia międzynarodowego. Rozumie się, że państwa milujące pokój musiały wyłączyć z tego odpowiednie wnioski i kontynuować umacnianie bezpieczeństwa w tych krajach.

Państwa nasze zmuszone do jednoczenia swych sił i zasobów zawarły Układ Warszawski, będący doniosłym czynnikiem stabilizacji w Europie. Są one w pełni zdecydowane wykorzystać wszystkie swe siły, by chronić życie pokojowe swych narodów i nie dopuścić do nowej poźogi wojennej w Europie.

Co się zaś tyczy sprawy rozbrojenia, to nie będziemy szczędzić wysiłków, aby rozwiązać ten szczególnie doniosły problem.

Będziemy także nadal walczyć o zaprzestanie wyścigu zbrojeń, o zakaz broni atomowej i wodorowej. Przed osiągnięciem porozumienia co do głównych problemów rozbrojenia, jesteśmy gotowi wyrazić zgodę na niektóre częściowe posunięcia w tej dziedzinie, na przykład zaprzestanie doświadczeń z bronią termojądrową, niedopuszczenie do tego, by wojska znajdujące się na terytorium Niemiec posiadały w swym uzbrojeniu broń atomową oraz zredukowanie budżetów wojskowych.

Dla umocnienia sprawy pokoju na całym świecie, miałyby olbrzymie znaczenie nawiązanie trwałych, przyjaznych stosunków między dwoma największymi mocarstwami świata — Związkiem Radzieckim i Stanami Zjednoczonymi. Sądymy, że gdyby stosunki między ZSRR i USA opierały się na znanych 5 zasadach pokojowego współistnienia, miałyby to doprawdy doniosłe znaczenie dla całej ludzkości i przyniosłyby oczywiście narodowi USA nie mniejszą korzyść niż narodowi ZSRR i wszystkim innym narodom.

W ostatnich czasach podjęte zostały z naszej strony nowe ważne kroki, których celem polega na tym, by doprowadzić do radykalnej poprawy stosunków radziecko- amerykańskich. Mamy na myśli propozycję zawarcia układu o przyjaźni i współpracy między ZSRR a USA, przedstawioną w liście tow. N. A. Bulganina do prezydenta D. Eisenhowera.

Dotychczas nasza inicjatywa nie spotkała się z należytym zrozumieniem i poparciem w Stanach Zjednoczonych, co świadczy o tym, że w USA mocne są jeszcze pozycje zwolenników rozwiązywania nie uregulowanych problemów drogą wojny i że ludzie ci wciąż jeszcze wywierają silny nacisk na prezydenta i rząd. Jednakże pragniemy mieć na-

dzieje, że nasze pokojowe dążenia spotkają się z bardziej wiążącą oceną w Stanach Zjednoczonych i że sprawa zmieni się na lepsze.

Tak jak dawniej zamierzamy dążyć do dalszej poprawy naszych stosunków z Wielką Brytanią i Francją. Jak wiadomo, obie wojny światowe rozpoczęły się w Europie. Ogniskiem ich były militarystyczne Niemcy. Narody Związku Radzieckiego, Francji, Anglii wraz z narodami Polski, Czechosłowacji, Jugosławii, Belgii, Albanii oraz innych państw europejskich przeżyły wiele krwi, aby rozgromić wspólnego wroga i zapewnić pokój. Uważamy, że ZSRR, Anglia i Francja jako wielkie mocarstwa europejskie powinny święcić pokój, uczynić wszystko co możliwe, aby zapobiec nowej wojnie.

Interesy zapewnienia trwałego pokoju i bezpieczeństwa w Europie nie są dla naszych krajów czymś przemijającym. Stworzą one mocną podstawę wzajemnego zrozumienia i współpracy, rozwoju handlu i wszechstronnych stosunków między ZSRR, Anglią i Francją.

Związek Radziecki będzie niezmiennie wykazywał troskę o to, by i nadal zacieśniać i umacniać przyjaźń i współpracę z krajami Wschodu.

Naszą niezmienną zasadą jest rozwijanie i umacnianie przyjaznych stosunków z wszystkimi krajami, które, podobnie jak my, dążą do utrzymania pokoju.

Stoimy na stanowisku, że również w obecnej sytuacji, gdy istnieje ugrupowanie militarne, nie są bynajmniej wyczerpane możliwości polepszenia stosunków między państwami, a zwłaszcza między sąsiadami. W związku z tym należy podkreślić znaczenie układów o nieagresji lub układów o przyjaźni, których zawarcie przyczyniłoby się do usunięcia istniejącej podejrzliwości i nieufności w stosunkach między państwami, do udurowienia sytuacji międzynarodowej. Związek Radziecki ze swej strony gotów jest zawrzeć takie układy z odnośnymi państwami.

Dla dalszego polepszenia stosunków wzajemnych między krajami duże znaczenie ma rozszerzenie kontaktów gospodarczych i kulturalnych. Możemy z zadowoleniem stwierdzić, że w ostatnich czasach znacznie wzrosły się kontakty gospodarcze, zmogła się wymiana różnych delegacji między Związkiem Radzieckim a szeregiem innych krajów.

W ubiegłym roku odbyła się wymiana delegacji również ze Stanami Zjednoczonymi; szczególnie żywcie przyjęta została w USA radziecka delegacja rolnicza. Odwiedziły Stany Zjednoczone delegacje radzieckie dziennikarzy, architektów i lekarzy. Jednakże rozwój kontaktów ze Stanami Zjednoczonymi jest jeszcze nieznaczny. Miejmy nadzieję, że sytuacja zmieni się na lepsze.

Doniosłą rolę w rozszerzeniu podstaw współpracy gospodarczej między krajami powinien odegrać handel. W przeciwnieństwie do hasła bloku północno-atlantycznego „zrobimy się” wysuwamy hasło — „handlujemy!”.

Za swój najwyższy obowiązek międzynarodowy uważamy nieustanny rozwój i umacnianie braterskich stosunków między krajami obozu socjalistycznego w imię naszej wspólnej, wielkiej sprawy — socjalizmu.

dwie krwawe wojny światowe, musi przeżyć jeszcze trzecią? Marksisci powinni odpowiedzieć na to pytanie, biorąc pod uwagę epokowe zmiany, jakie nastąpiły w ciągu ostatnich dziesięcioleci.

Jak wiadomo, istnieje teza marksistowsko-leninowska głosząca, że dopóki istnieje imperializm, wojny są nieuniknione. Teza ta sformułowana została w okresie, gdy — 1) imperializm był systemem ogólnoswiatowym — i — 2) niezainteresowane w wojnie siły społeczne i polityczne były słabe, niedostatecznie zorganizowane i dlatego nie mogły zmusić imperialistów do wyrzeczenia się wojny.

Dla owego okresu wspomniana teza była absolutnie słuszna. Obecnie jednak sytuacja zmieniła się w sposób zasadniczy. Powstał i przekształcił się w potężną siłę światowy obóz socjalizmu. W obozie tym milujące pokój siły znajdują nie tylko moralne lecz również materialne środki za pobiegania agresji. Prócz tego istnieje wielka grupa innych państw o ludności liczącej wiele setek milionów, państw, które występują aktywnie przeciwko wojnie. Ogromną siłą stał się w naszych czasach ruch robotniczy w krajach kapitalistycznych. Powstał i przekształcił się w potężny czynnik ruch obrońców pokoju.

W tych warunkach pozostaje oczywiście w mocy leninowska teza, że dopóki istnieje imperializm utrzymuje się też ekonomiczna podstawa wojen. Oto dlaczego musimy zachować jak największą czujność. Dopóki na kuli ziemskiej istnieje kapitalizm, siły reakcji reprezentujące interesy monopolów kapitalistycznych, będą nadal dążyć do awantur wojennych i agresji, mogą podejmować próby rozpętania wojny. Nie ma jednak nieuchronnej konieczności wojen. Istnieją obecnie potężne siły społeczne i polityczne, dysponujące poważnymi środkami, dzięki którym mogą one nie dopuścić do rozpętania wojen przez imperialistów, a jeśli imperialiści spróbują wojnę rozpocząć — odprzeć agresorów druzgocącym ciosem, udaremnić ich awanturnicze plany.

O formach przejścia rozmaitych krajów do socjalizmu

W związku z zasadniczymi zmianami na arenie światowej otwierają się nowe perspektywy również w sprawie przejścia krajów i narodów do socjalizmu.

Jeszcze w przeddzień Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej W. I. Lenin pisał: „Wszystkie narody dojdą do socjalizmu, to jest nieuniknione, ale dojdą wszystkie niezupełnie jednakowo, każdy wniesie coś swegoisto do tej czy innej formy demokracji, do tej czy innej odmiany dyktatury proletariatu, do tego czy innego tempa przeobrażeń socjalistycznych różnych dziedzin życia społecznego. Nie ma nic uboższego z teoretycznego punktu widzenia i śmieszniejszego z punktu widzenia praktyki niż „w imię materializmu historycznego” malować sobie pod tym względem przyszłość jednobarwną, szarawą farbą: byłoby to malowaniem sundańskich bohomozów, niczym więcej!” (Dzieła, tom XXIII, str. 67 wydania polskiego).

Historyczne doświadczenie w pełni potwierdziło tę genialną tezę Lenina. Obecnie obok radzieckiej formy przebudowy społeczeństwa na podstawach socjalistycznych istnieje forma demokracji ludowej.

W Polsce, Bułgarii, Czechosłowacji, Albanii i innych europejskich krajach demokracja ludowej formy powstała i stosowana jest zgodnie z konkretnymi warunkami historycznymi i społeczno-ekonomicznymi oraz ze szczególnymi cechami każdego z tych krajów. Forma ta została wszechstronnie wypróbowana w ciągu 10 lat i całkowicie zdała egzamin. Wiele cech swoich do dziedziny budownictwa socjalistycznego wnoszą Chłopska Republika Ludowa, której gospodarka przed zwycięstwem rewolucyjnym była skrajnie zacofana oraz miała charakter półfeudalny i półkolonialny.

Kierowanie przez Komunistyczną Partię Chin oraz partii komunistyczne i robotnicze innych krajów demokracji ludowej wielkim dziełem przebudowy socjalistycznej z uwzględnieniem swolich i specyficznych cech każdego kraju — oto właśnie twórczy marksizm w działaniu.

W Federacyjnej Ludowej Republice Jugosławii, gdzie władza należy do ludzi pracy, zaś społeczeństwo opiera się na społecznej własności

środków produkcji, w toku socjalistycznego budownictwa kształtują się swoiste konkretne formy kierowania gospodarką i struktury aparatu państwowego.

Jest całkiem prawdopodobne, że formy przejścia do socjalizmu będą stawały się coraz bardziej różnorodne. Nie jest przy tym konieczne, aby realizacja tych form była we wszelkich warunkach związana z wojną domową. Nas, leninowców, wrogowie lubią przedstawiać jako ludzi, którzy zawsze i w każdym wypadku są zwolennikami przemocy. Prawda jest, że uznajemy konieczność rewolucyjnego przekształcenia społeczeństwa kapitalistycznego w społeczeństwo socjalistyczne. I to właśnie odróżnia rewolucyjnych marksistów od reformistów i oportunistów. Nie ulega wątpliwości, że dla szeregu krajów kapitalistycznych obalenie przemocy dyktatury burżuazji i związane z tym gwałtowne zaostrenie walki klasowej jest nieuniknione. Jednakże formy rewolucji społecznej bywają rozmaite. I to, że uważamy rzekomo przemoc i wojnę domową za jedyną drogę przeobrażenia społeczeństwa — nie odpowiada rzeczywistości.

Leninizm uczy, że klasy panujące nie rezygnują dobrowolnie z władzy. Jednakże większy czy mniejszy stopień ostrości walki, stosowanie lub niestosowanie przemocy przy przejściu do socjalizmu zależy nie tyle od proletariatu, ile od stopnia oporu ze strony wyzyskiwaczy, od stosowania przemocy przez samą klasę wyzyskiwaczy.

W związku z tym powstaje kwestia możliwości wykorzystania również drogi parlamentarnej dla przejścia do socjalizmu. Dla bolszewików rosyjskich, którzy pierwsi zrealizowali przejście do socjalizmu, taka droga była wykluczona.

Jednakże od tego czasu w sytuacji historycznej zaszły radykalne zmiany, które umożliwiają nowe podejście do tego zagadnienia. Na całym świecie siły socjalizmu i demokracji niepokornie wzrosły, a kapitalizm stał się o wiele słabszy. Rosnie i krzepnie potężny obóz krajów socjalizmu liczący przeszło 900 milionów ludzi. Z dnia na dzień ujawnia on coraz bardziej swe gigantyczne siły wewnętrzne, swą zdecydowaną wyzłość nad kapitalizmem. Socjalizm stał się wielką siłą przyciągającą dla robotników, chłopów i inteligencji wszystkich krajów. Idee socjalizmu istotnie opanowały myśl całej pracującej ludzkości.

Równocześnie w szeregu krajów kapitalistycznych klasa robotnicza ma w obecnym warunkach realne możliwości, by zjednoczyć pod swym kierownictwem przytaczającą większość narodu i zapewnić przejście w jego ręce podstawowych środków produkcji. Prawicowe partie burżuazyjne i tworzone przez nie rządy coraz częściej bankrutują. W tych warunkach klasa robotnicza, jednocząc wokół siebie pracujące chłopy, inteligencję, wszystkie patriotyczne siły oraz udzielając zdecydowanej odprawy elementom oportunistycznym, niezadowolonym do wyrzeczenia się polityki ugody z kapitalistami i obszarzynkami — może zadać klęskę reakcyjnemu, antyludowemu sojuszowi, zdobyć trwałą większość w parlamencie i przekształcić go w organ demokracji burżuazyjnej w narzędzie rzeczywistej woli ludu. W takim wypadku ta tradycja dla wielu wysoko rozwiniętych krajów kapitalistycznych instytucja może stać się organem prawdziwej demokracji, demokracji dla ludu pracującego.

Rzecz oczywista, że w krajach, w których kapitalizm jest jeszcze silny, w których rozporządza ogromnym aparatem wojskowo-politycznym — nieunikniony jest poważny opór sił reakcji. W krajach tych przejście do socjalizmu odbywać się będzie w warunkach ostrej walki klasowej, walki rewolucyjnej.

Przy wszystkich formach przejścia do socjalizmu koniecznym i decydującym warunkiem jest polityczna kierownictwo klasy robotniczej z jej produkującym oddziałem na czele. Bez tego niemożliwe jest przejście do socjalizmu.

Należy z całą siłą podkreślić, iż najbardziej sprzyjające warunki dla zwycięstwa socjalizmu w innych krajach powstały dzięki temu, że socjalizm zwyciężył w Związku Radzieckim i zwycięża w krajach demokracji ludowej.

Nasze zwycięstwo byłoby niemożliwym

(Ciąg dalszy na str. 5)

6. Niektóre podstawowe zagadnienia współczesnego rozwoju międzynarodowego

TOWARZYSZE! Pragnąłbym omówić niektóre podstawowe zagadnienia współczesnego rozwoju międzynarodowego, które decydują nie tylko o przebiegu dzisiejszych wydarzeń, lecz również o dalszych perspektywach.

Sa to zagadnienia pokojowego współistnienia dwóch systemów, możliwości zapobieżenia wojnom w naszej epoce oraz zagadnienie form przejścia różnych krajów do socjalizmu.

Rozpatrzymy pokrótce te zagadnienia.

O pokojowym współistnieniu dwóch systemów

Leninowska zasada pokojowego współistnienia państw o różnych ustrojach społecznych była i pozostaje linią generalną polityki zagranicznej naszego kraju.

Powiadają, że Związek Radziecki wysuwa rzekomo zasadę pokojowego współistnienia wyłącznie ze względów taktycznych, koniunkturalnych. Wiadomo jednak, że za po-

kolowym współistnieniem wypowiedzialiśmy się z taką samą stanowczością również dawniej, od pierwszych lat władzy radzieckiej. A zatem jest to nie posunięcie taktyczne, lecz podstawowa zasada radzieckiej polityki zagranicznej.

Dotychczas wrogowie pokoju usiłują zapewnić, iż Związek Radziecki zamierza rzekomo obalić kapitalizm w innych krajach przy pomocy „eksportu” rewolucji. Wśród nas, komunistów, nie ma oczywiście zwolenników kapitalizmu. Nie znaczy to jednak wcale, że wtrącałiśmy się lub zamierzamy się wtrącać do spraw wewnętrznych tych krajów, w których istnieje kapitalizm. Romain Rolland miał słuszną mówiąc, że „wolność nie przywozi się za granicę furgonami jak Bourbons”. Kiedymówimy, że we współzawodnictwie dwóch systemów — kapitalistycznego i socjalistycznego — zwycięży system socjalistyczny — znaczy to bynajmniej, że zwycięstwo zostanie odniesione w drodze

zbrojnej ingerencji państw socjalistycznych w wewnętrzne sprawy krajów kapitalistycznych. Nasza pewność, że komunizm zwycięży opiera się na tym, że socjalistyczny sposób produkcji ma zdecydowaną przewagę nad kapitalistycznym. Wierzymy, że wszyscy ludzie pracy na całym świecie przekonawszy się o wyższości komunizmu, wcześniej czy później wkroczą na drogę walki o zbudowanie społeczeństwa socjalistycznego.

Sądymy, że kraje o różnych systemach społecznych nie tylko mogą istnieć obok siebie. Trzeba iść dalej do poprawy stosunków, do pogłębienia zaufania między państwami, do współpracy. Uznajemy przez wszystkie państwa pięciu zasad odpowiadających żywotnym interesom i postulatom narodów.

O możliwości zapobieżenia wojnom w dobie obecnej

Miliony ludzi na całym świecie zapytują: czy nieunikniona jest nowa wojna, czy ludzkość, która przeżyła

REFERAT SPRAWOZDAWCZY KOMITETU CENTRALNEGO

Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego wygłoszony na XX Zjeździe

(Ciąg dalszy ze str. 4)

liwie, gdyby Lenin i partia bolszewików nie obronili rewolucyjnego marksizmu w walce z reformistami, którzy zerwali z marksizmem i weszli na drogę oportunistyczną.

Oto uwagi, które Komitet Centralny partii uważa za konieczne wysunąć w sprawie form przejścia do socjalizmu w obecnych warunkach.

Jakie są dalsze zadania partii w dziedzinie polityki zagranicznej?

1. Nieugięcie prowadzić leninowską politykę pokojowego współistnienia różnych państw, niezależnie od ich ustroju społecznego.

Aktywnie walczyć o sprawę pokoju i bezpieczeństwo narodów, o zaufanie między państwami, dążąc do tego, by przekształcić osiągnięte złagodzenie napięcia międzynarodowego w trwałą pokój.

2. Wszelkierne zaciesniać braterskie stosunki z Chińską Republiką Ludową, Polską, Czechosłowacją, Bułgarią, Węgrami, Rumunią, Albanią, Niemiecką Republiką Demokratyczną, Koreańską Republiką Ludową-Demokratyczną, Wietnamską Republiką Demokratyczną, Mongolską Republiką Ludową — pamiętając, że im bardziej zwarte i potężne będą kraje socjalistyczne, tym pewniejsza będzie sprawa pokoju.

Umocnić wszelkierne przyjaźń i współpracę z bratnimi narodami Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii.

3. Zaciesniać nieustannie więzy przyjaźni i współpracy z Republiką Indii, Burmą, Indonezją, Afganistanem, Egiptem, Syrią i innymi państwami, które opowiadają się za pokojem; popierać kraje, które nie dają się wciągnąć do bloków militarnych; szukać zbliżenia ze wszystkimi siłami, które zainteresowane są w utrzymaniu pokoju.

Rozwijać i umocniać przyjazne stosunki z Finlandią, Austrią i innymi krajami neutralnymi.

4. Prowadzić aktywną politykę dalszej poprawy stosunków ze Stanami Zjednoczonymi, Anglią, Francją, Niemcami zachodnimi, Japonią, Włochami, Turcją, Iranem, Pakistanem i innymi krajami, dążąc do pogłębienia wzajemnego zaufania, do szerszego rozwoju stosunków handlowych, do rozszerzenia kontaktów i współpracy w dziedzinie kultury i nauki.

5. Czujnie śledzić knowania tych sił, które nie są zainteresowane w złagodzeniu napięcia międzynarodowego, demaskować w porę dywersyjne posunięcia wrogów pokoju i bezpieczeństwa narodów. Podejmować niezbędne kroki w celu dalszego umocnienia siły obronnej naszego państwa socjalistycznego, utrzymywać naszą obronę na poziomie nowoczesnej techniki i nauk wojskowej, zapewnić bezpieczeństwo naszego państwa socjalistycznego.

Produkcja artykułów powszechnego użytku. Przytoczyć pewne dane z tej dziedziny:

	Wyrodkowano w 1950 r.	Wyrodkowano w 1955 r.	1955 r. procentach w stosunku do 1950 r.
tkaniny bawełniane (w mln metrów)	3.899	5.904	151
tkaniny wełniane (w mln metrów)	155	251	162
obuwie (w mln par)	226	229	132
cukier — kryształ (w mln ton)	2,5	3,4	136
przetwory mięsne w przedsiębiorstwach Ministerstwa Przemysłu Mięsnego i Mleczarskiego (w mln ton)	1,3	2,2	168
masło i inne artykuły mleczarskie w przel. na mleko (w mln ton)	8,5	13,5	159
tluszcze roślinne (w mln ton)	0,8	1,1	143
połowy ryb (w mln ton)	1,7	2,7	158
rowery (w mln sztuk)	0,6	2,9	444
zegarki wszelkich rodz. (w mln sztuk)	7,8	19,7	260
aparaty radiowe i telewizyjne (w mln sztuk)	1,1	4,0	372

Dzięki wyższości socjalistycznego systemu gospodarki kraj nasz w ekonomicznym współzawodnictwie z kapitalizmem osiąga bez porównania wyższe tempo wzrostu produkcji niż najbardziej rozwinięte kraje kapitalizmu. I tak np. przeciętne roczne tempo wzrostu produkcji przemysłu radzieckiego w ciągu minionego pięcioletnia było przeszło 3 razy wyższe niż w Stanach Zjednoczonych i 3,8 raza wyższe niż w Anglii.

W ZSRR systematycznie zwiększa się produkcja na jednego mieszkańca. W latach piętej pięcioletki produkcja surowki na jednego mieszkańca wzrosła o 60 proc., stali — o 52 proc., wydobycie węgla — o 37 proc., ropy naftowej — o 72 proc., energii elektrycznej — o 71 proc., tkanin bawełnianych — o 40 proc., tkanin wełnianych — o 48 proc., cukru — o 24 proc. Jednakże pod względem poziomu produkcji na głowę ludności nie dorównujemy jeszcze głównym krajom kapitalistycznym.

W ciągu piętej pięcioletki inwestycje w przemyśle zwiększyły się w porównaniu z czwartą pięcioletką o 94 proc.

Wydajność pracy w przemyśle w roku 1955 przekroczyła blisko dwukrotnie poziom przedwojenny. Koszty własne produkcji przemysłowej

zostały obniżone w ciągu 5 lat o 23 procent.

TOWARZYSZE!

Związek Radziecki uczynił nowy, wielki krok naprzód na drodze do stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu.

Przemysł Związku Radzieckiego wkracza w szóstą pięcioletkę ze znacznie większymi niż dawniej potencjalnymi możliwościami dalszego wzrostu i doskonalenia produkcji.

Komitet Centralny partii dokonał w okresie sprawozdawczym doniosłych posunięć zmierzających do dalszego polepszenia pracy przemysłu, a przede wszystkim do zastosowania w produkcji najnowszymi osiągnięciami nauki i techniki. Dlaczego Komitet Centralny skoncentrował uwagę partii i narodu właśnie na tych problemach?

Chodzi o to, że sukcesy naszego przemysłu przyniosły niektórym działaczom gospodarczym i partyjnym o zawróć głowy, zrodziły w nich zarozumiałość i samouspokojenie, doprowadziły w szeregu wypadków do niedoceniania konieczności stałego doskonalenia produkcji, stosowania najnowszymi osiągnięciami nauki i techniki. Mamy jeszcze niemało takich pracowników „Judzi w futerałach”, którzy odziedziczyli od wszystkich, co nowe i przodujące.

2. Przyspieszenie postępu technicznego w przemyśle

Baza materialna naszego przemysłu, sukcesy osiągnięte w dziedzinie nauki, wyższy poziom kulturalno-techniczny klasy robotniczej — wszystko to otwiera szerokie możliwości przyspieszenia postępu technicznego. Walka o nieprzerwany rozwój techniki produkcji jest naszym niezmiernie doniosłym zadaniem.

Należy wytrwale doskonalić techniki: budować jak najbardziej wydajne, oszczędne i niezawodne w eksploatacji maszyny; szeroko rozwijać elektryfikację, kompleksową mechanizację i automatyzację procesów produkcyjnych; wykorzystywać w pełni osiągnięcia nauki w dziedzinie zastosowania energii atomowej do celów pokojowych.

Przejdźcie do szerokiej specjalizacji i do kooperowania w przemyśle umożliwi znaczne zwiększenie produkcji, obniżenie jej kosztów własnych, zwiększenie wydajności pracy.

Nasza partia z całą konsekwencją wciela w życie leninowskie wskazania w sprawie elektryfikacji kraju. Od początku pierwszej pięcioletki produkcja energii elektrycznej w ZSRR wzrosła 34 razy. Nie doprowadziliśmy jednak jeszcze do tego, by wzrost mocy energetycznych wyprzedzał rozwój całej gospodarki na rodowej. Osiągnięty poziom przemysłu pozwala na to, by postawić zadanie zdecydowanego zwiększenia corocznego przyrostu mocy elektrycznej, podnieść produkcję energii elektrycznej do takiego poziomu, który by zaspokoił w pełni potrzeby gospodarki narodowej i potrzeby ludności.

Należy intensywnie rozwijać bazę surowcową hutnictwa żelaza, przyspieszyć budowę hut, znacznie zwiększyć wykorzystanie istniejących mocy produkcyjnych, rozszerzyć asortyment i polepszyć jakość metali.

Trzeba stwierdzić, że w zużyciu metali jest wiele marnotrawstwa. Wykorzystuje się metale nie tylko tam, gdzie są one rzeczywiście niezbędne, lecz również i tam, gdzie z powodzeniem mogą być zastępowane zamiennikami metali.

Jednym z najważniejszych zadań jest wszechstronne zwiększenie produkcji metali nieżelaznych i rzadkich, produkcji nierzadkich i żaroodpornych stali i stopów.

Postęp techniczny znajduje wyraz nie tylko w doskonaleniu istniejących, lecz także w powstawaniu nowych gałęzi i rodzajów produkcji. Jedną z takich gałęzi jest produkcja sztucznych surowców i materiałów zastępczych, mająca wielkie znaczenie dla dalszego wzrostu produkcji artykułów powszechnego użytku.

Powinniśmy za wszelką cenę doprowadzić do tego, aby pod koniec szóstej pięcioletki zastąpić produkty spożywcze przeznaczane na cele techniczne surowcami syntetycznymi, tak aby od 1961 roku zaprzestać używania produktów spożywczych na te cele. Należy intensywnie rozwijać produkcję włókien sztucznych, która wprowadziła w ostat-

„Działaczy” takiego typu wysiał ostro Majakowski:

„Z miejsca się pchnąć nie pozwala a widzi — słabe ma oczy — nie dalej swego nocha. Komuny z książek się uczył — gdy wykuł na pamięć „izmny”, zdał i na zawsze porzucił czeze mrzonki o komunizmie. Na cóż nam w przyszłość wybiegać Okólnik wszystko podpowie. — Nam z tobą myśleć nie trzeba, gdy za nas myślą wodzowie!”

Niestety, takich pracowników, którzy zajmują się tylko wykonywaniem na pamięć „izmów” i nie widzą dalej własnego nosa, jest jeszcze nie mało.

Trzeba było zmobilizować partię do przewyższenia niedociągnięć w pracy przemysłu, do lepszego wykorzystywania naszych ogromnych rezerw, do walki o postęp techniczny.

Projekt dyrektyw w sprawie szóstej pięcioletki zawiera wielki program rozwoju wszystkich gałęzi gospodarki narodowej. Człowieki w dziedzinie przemysłu są: dalszy rozwój hutnictwa żelaza i metali kolorowych, produkcji paliw i przemysłu chemicznego, zapewnienie coraz szybszego tempa budowy elektrowni, szybki wzrost przemysłu budowy maszyn.

Projekt dyrektyw w sprawie szóstej pięcioletki przewiduje, że w roku 1960 w porównaniu z rokiem 1955 poziom produkcji przemysłowej powinien zwiększyć się w przybliżeniu o 65 proc., przy czym produkcja środków produkcji powinna wzrosnąć o 70 proc., zaś produkcja artykułów konsumpcyjnych o 60 proc. Po wykonaniu szóstej pięcioletki poziom produkcji przemysłowej ZSRR przeszło pięciokrotnie w porównaniu z przedwojennym rokiem 1940.

Abymy wykonać pomyślnie zadania szóstej pięcioletki, musimy rozwiązać szereg zasadniczych zagadnień, dotyczących pracy przemysłu i na tych właśnie zagadnieniach partia powinna skoncentrować obecnie swą uwagę i swe siły.

nich latach, ale nie zaspokaja bynajmniej naszych potrzeb.

Utrzymując również w przyszłości wysokie tempo rozwoju przemysłu ciężkiego możemy i powinniśmy równocześnie bardziej intensywnie rozwijać produkcję artykułów konsumpcyjnych.

Celem produkcji socjalistycznej jest maksymalne zaspokajanie stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb ludzi pracy, całego społeczeństwa. Obecnie, gdy mamy potrzebny, wszechstronnie rozwijany przemysł ciężki, powstała konkretna możliwość rozwinięcia w szybkim tempie nie tylko produkcji środków produkcji, lecz także produkcji artykułów powszechnego użytku. Wystarczy wskazać na to, że w roku 1960 będziemy produkować prawie 3-krotnie więcej artykułów powszechnego użytku, niż w roku 1950.

3. O lepsze wyposażenie techniczne transportu i łączności

Ogromne znaczenie dla gospodarki narodowej ma rozwój transportu i łączności. W ciągu piętej pięcioletki wzrosło techniczne wyposażenie transportu. Polepszyła się organizacja pracy i eksploatacja środków transportowych.

Podkreślając te sukcesy należy stwierdzić, że pod względem technicznym transport kolejowy pozostał w tyle. Posługuje się on w zasadzie trakcją parową, chociaż wiadomo, że trakcja parowa jest mało oszczędna, ponieważ jej współczynnik sprawności wynosi 4—5 proc., podczas gdy współczynnik trakcji elektrycznej wynosi 16—18 proc. Według danych Państwowego Komitetu Planowania i Ministerstwa Komunikacji ZSRR, zastąpienie linii Moskwa — Władywestok na trakcję elektryczną umożliwi zaoszczędzenie co najmniej 18 milionów ton węgla i zredukowanie wydatków eksploatacyjnych o przeszło 2,7 miliarda rubli rocznie w porównaniu z trakcją parową.

Elektryfikacja kolei jest niezmiernie ważnym ogniwem technicznej re-

konstrukcji transportu kolejowego i jego rozwoju na bazie najwyższej techniki. Ze względu na ogromne znaczenie tej sprawy dla gospodarki narodowej, Komitet Centralny partii podjął niedawno uchwałę „o generalnym planie elektryfikacji kolei”, obliczonym na 15 lat. Plan ten przewiduje elektryfikowanie linii kolejowych o łącznej długości 40 tysięcy kilometrów.

Rozszerzenie zakresu stosowania elektrowozów i lokomotyw spalinowych, usprawnienie gospodarki kolejowej, automatyzacja i centralizacja służby ruchu oraz inne posunięcia umożliwią zwiększenie zdolności przepustowości linii kolejowych.

Należy intensywnie zwiększać przewozy morskie i rzeczne, których udział w ogólnych przewozach towarowych w kraju wynosi zaledwie 12 proc., co jest całkowicie niewystarczające.

W szybszym tempie należy rozwijać transport lotniczy i rurociągowy. Sprawa uporządkowania pracy

(Ciąg dalszy na str. 6)

II

Sytuacja wewnętrzna ZSRR

TOWARZYSZE! Sytuację wewnętrzną ZSRR w okresie sprawozdawczym cechował nieustanny rozwój wszystkich gałęzi produkcji społecz-

nej, dalsze umocnienie radzieckiego ustroju społecznego i państwowego, wzrost dobrobytu narodu i wszechstronny rozwój kultury radzieckiej.

Przemysł i transport

Kierując się nakazami wielkiego Lenina, Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego troszczyła się i troszczy nieustannie o prymat rozwoju przemysłu ciężkiego — podsta- wy budowy wszystkich gałęzi gospodarki socjalistycznej, umocnienia zdolności obronnej naszej ojczyzny i wzrostu dobrobytu narodu.

Taka jest linia generalna naszej partii, linia, której słuszność potwierdzona została całym doświadczeniem rozwoju państwa radzieckiego i która odpowiada najwyższemu interesom narodu. Partia komunistyczna będzie z całą stanowczością i konsekwencją realizowała tę linię generalną również w przyszłości.

1. Główne wyniki piątej pięcioletki w dziedzinie przemysłu

W ciągu piątej pięcioletki partia doprowadziła do nowego, potężnego rozwoju wszystkich gałęzi przemysłu. Jak wiadomo, piąty plan pięcioletki w dziedzinie przemysłu wy-

konany został przedterminowo — w ciągu 4 lat i 4 miesięcy. Oto liczby charakteryzujące wzrost produkcji przemysłowej w latach 1951—1955:

	Produkcja przemysłowa w 1955 r. w procentach w porównaniu z 1950 r.		Przebieg roczny przyrost produkcji w latach 1951—1955 (w procentach)	
	Według planu pięcioletnego	Faktycznie	Według planu pięcioletnego	Faktycznie
przemysł ogółem	170	185	12	13,1
produkcja środków produkcji (grupa „a”)	180	191	13	13,8
produkcja artykułów konsumpcyjnych (grupa „b”)	165	176	11	11,9

Znacznie wzrosła produkcja metali, paliw i energii elektrycznej oraz produkcja innych ważniejszych

gałęzi przemysłu ciężkiego. Oto odpowiadające dane:

	Wyrodkowano w 1950 r.	Wyrodkowano w 1955 r.	1955 r. procentach w porównaniu z r. 1950
surówka (mln ton)	19	33	174
stal (mln ton)	27	45	166
wyroby walcowane (mln ton)	21	35	169
węgiel (mln ton)	261	391	150
ropa naftowa (mln ton)	38	71	187
energia elektryczna (miliardy kWh)	91	170	187
cement (mln ton)	10	22	221
traktozy (tys. sztuk)	109	163	150
nawozy sztuczne (mln ton)	5,5	9,6	173

W najszybszym tempie rozwijał się w piątej pięcioletce przemysł budowy maszyn. Produkcja przemysłu budowy maszyn i przemysłu metalowego wzrosła w roku 1955 w

porównaniu z 1950 rokiem — 2,2 raza, zaś w porównaniu z 1940 rokiem — 4,7 raza.

Wraz z produkcją środków pro-

REFERAT SPRAWOZDAWCZY KOMITETU CENTRALNEGO

Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego ogłoszony na XX Zjeździe

(Ciąg dalszy ze str. 5)

transportu samochodowego dawno dojrzała i należy ją rozwiązać, przełamując opór biurokratów. Wymagają tego interesy naszego socjalistycznego państwa.

W ciągu ostatnich lat osiągnięto pewną poprawę w pracy łączności.

4. Problemy właściwego rozmieszczenia sił wytwórczych

Zadania dalszego zwiększenia produkcji przemysłowej wymagają stanowczo wciągnięcia do obrotu gospodarczego nowych źródeł surowców, paliwa, energii elektrycznej, a przede wszystkim — zmobilizowania ogromnych naturalnych zasobów wschodnich rejonów kraju.

Należy przypomnieć, że we wschodnich rejonach koncentruje się do 75 proc. wszystkich zapasów węgla ZSRR i do 80 proc. energii wodnej, cztery piąte bogactw leśnych, podstawowe zasoby metali kolorowych i rzadkich, ogromne zasoby surowców chemicznych, rudy żelaznej i materiałów budowlanych.

W ciągu najbliższych 10 lat powinniśmy przekształcić Syberię w jedną z największych baz wydobycia węgla i produkcji energii elektrycznej w ZSRR, w główną bazę przemysłów ciepłochłonnych i energochłonnych, zwłaszcza produkcji aluminium, magnezu i tytanu, jak również elektrohutnictwa, chemii, węgla i elektromechaniki.

W celu pomyślnego rozwiązania tego

5. Zagadnienia wydajności pracy kosztów własnych produkcji przemysłowej i budownictwa inwestycyjnego

Kierując się znaną tezą W. I. Lenina, że wydajność pracy to w ostatniej instancji rzecz najważniejsza dla zwycięstwa nowego ustroju społecznego, partia walczyła i walczyć będzie nadal o nieustanne podnoszenie wydajności pracy na bazie postępu technicznego.

Najważniejszym warunkiem wzrostu wydajności pracy jest — jak wskazywał Lenin — „zwiększenie dyscypliny pracowników, umiejętności pracy, jej szybkości, intensywności, lepszej organizacji”. Ludzie radzieccy wiedzą, że zwiększenie wydajności pracy to podstawa wzrostu ich dobrobytu.

Organizacje partyjne i gospodarcze powinny zwracać jak najbaczniejszą uwagę na zagadnienia działalności gospodarczej przedsiębiorstw.

TOWARZYSZE! Niezmiernie doniosłe znaczenie dla dalszego rozwoju przemysłu i całej gospodarki narodowej ma budownictwo inwestycyjne. Obecnie, kiedy coroczne nakłady inwestycyjne osiągną blisko 200 miliardów rubli, powinniśmy

Jednakże poziom rozwoju środków łączności, zwłaszcza przekazywanych linii radiowych, fototelegrafów i telewizji wciąż jeszcze nie zaspokaja potrzeb ludności i gospodarki narodowej. Trzeba jeszcze intensywniej rozwijać i doskonalić środki łączności w oparciu o najnowsze osiągnięcia nauki i techniki.

niezwykle doniosłego zadania gospodarczego musimy pchnąć naprzód rozwój hutnictwa żelaza na wschodzie. W 1955 roku Ural i Syberia Zachodnia dały ponad 14 milionów ton surowki, co przewyższa produkcję surowki w Anglii. Mimo to jednak zmuszeni jesteśmy corocznie dowozić do rejonów wschodu kilka milionów ton metali żelaznych z europejskiej części ZSRR.

Zadanie polega na tym, by w ciągu najbliższych 2 — 3 pięcioletek stworzyć na Syberii trzecią potężną bazę hutniczą naszego kraju, produkującą 15—20 milionów ton surowki rocznie.

W ciągu najbliższych 10 lat mamy stworzyć na wschodzie nowe wielkie ośrodki przemysłu budowy maszyn zdolne do produkowania wszelkich rodzajów maszyn, mechanizmów, aparatury i przyrządów.

Należy też zwrócić uwagę na jak najbardziej celowe, kompleksowe rozlokowanie przemysłu w rejonach ekonomicznych.

poświęcić większą uwagę zagadnieniom budownictwa inwestycyjnego, oprócz je można na bazie przemysłowej.

Komitet Centralny partii i Rada Ministrów ZSRR powzięły ostatnio szereg ważnych uchwał w sprawie rozwoju i doskonalenia przemysłu budowlanego. Chodzi o to, aby zapewnić jak najefektywniejsze wykorzystanie środków przeznaczanych na budownictwo inwestycyjne, podnieść poziom kierownictwa organizacyjno — technicznego w budownictwie, podjąć zdecydowaną walkę z rozdrabnianiem środków, radykalnie skrócić terminy i obniżyć koszt budownictwa. Rozwiązanie tych zadań możliwe jest tylko w drodze stosowania przemysłowych metod budownictwa, przez wprowadzenie na szeroką skalę gotowych konstrukcji żelbetonowych i betonowych oraz prefabrykatów. Poleszając praktykę budownictwa powinniśmy jednocześnie stale, po gospodarsku troszczyć się o lepsze wykorzystanie istniejących mocy. Doświadczenie dowodzi, że wiele przedsiębiorstw może bez dużych dodatkowych nakładów inwestycyjnych znacznie zwiększyć, a w niektórych wypadkach — podwoić, a nawet potroić produkcję.

W porównaniu z 1954 rokiem produkcja zbóż w kraju zwiększyła się w 1955 roku o 22 proc., sianeczniaka — o 95 proc., buraków cukrowych

1. Gospodarka zbożowa — to podstawa całej produkcji rolnej

TOWARZYSZE! Partia niejednokrotnie wskazywała, że bez dobrze rozwiniętej gospodarki zbożowej, nie można podnieść hodowli, nie można zwiększyć produkcji roślin przemysłowych. Jednakże w tej niezwykle doniosłej sprawie kierownicy Ministerstwa Rolnictwa ZSRR i Ministerstwa Sowiłozwan ZSRR, jak również organy planowania znajdowały się na wyraźnie niewłaściwej drodze. Struktura zasiewów, jaka ukształtowała się w ostatnich latach, okazała się w jaskrawej sprzeczności z zadaniami zwiększenia produkcji zbóż. W większości rejonów kraju nastąpiło zmniejszenie zasiewów zbóż.

Po wszechstronnym zbadaniu zapotrzebowania państwa na artykuły rolne, styczniowe plenum Komitetu Centralnego KPZR w 1955 roku wysunęło zadanie — zdecydowanie zwiększyć w krótkim okresie produkcję zbóż, a produkcję głównych artykułów hodowlanych zwiększyć dwukrotnie lub przeliczyć dwukrotnie.

Szczególnie doniosłe znaczenie dla dalszego rozwoju rolnictwa miało podjęte na podstawie uchwały partii zagospodarowanie odlogów i ugorów w Kazachstanie, na Syberii i w innych okęgach kraju. Co dadzą krajowi odlogi? Z obliczeń wynika, że z ziem nowych będziemy mogli uzyskiwać co roku przeciętnie co najmniej 2 miliardy pudów zboża.

W krótkim okresie skierowano na tereny zagospodarowywania odlogów przeszło 200 tysięcy traktorów w przeliczeniu na traktory o mocy 15 KM oraz tysiące innych maszyn i narzędzi.

Na apel Komitetu Centralnego KPZR do zagospodarowywania odlogów i ugorów wyjechało 350 tysięcy

o 54 proc., włókna lnianego o 74 proc. Nie uzyskaliśmy wzrostu plonów bawełny. Nastąpiło to wskutek uszkodzenia wschodów bawełny

patriotów radzieckich, którzy przejawili bohaterstwo pracy godne budowniczych komunizmu. W latach 1954 — 1955 zaorano w okęgach zagospodarowywania odlogów i ugorów 30 milionów hektarów ziemi, a w całym kraju zaorano 33 miliony odlogów i ugorów. Jest to wielkie zwycięstwo partii i całego narodu radzieckiego.

Zagospodarowanie odlogów umożliwiło znaczne rozszerzenie obszaru zasiewów zbóż. W 1950 roku w ZSRR obsianych było zbożem 102,9 miliona hektarów, zaś w 1955 roku — 126,4 mln ha, tj. prawie o 24 miliony hektarów więcej.

Przy dalszym zagospodarowywaniu odlogów należałoby zwrócić uwagę na Krasnojarski Kraj, obwód Irkucki, Chabarowski i Kraj Przymorski, gdzie jest niewiele dobrych nie uprawianych ziem. Umożliwi to stworzenie bazy zbożowej i hodowlanej zapewniającej zaspokojenie zapotrzebowania Dalekiego Wschodu na artykuły rolnicze produkcji miejscowej.

W 1955 roku zasiano prawie 18 mln hektarów kukurydzy, tj. o 13,6 mln hektara więcej niż w 1954 roku.

Zwiększenie powierzchni zasiewów kukurydzy umożliwiło znaczną poprawę w zaopatrzeniu hodowli w kiszonce i pasze treściwe. W 1955 roku kolchozy przygotowały o 17 mln ton kiszoncek więcej niż w 1954 r., w tym ponad 6 mln ton kiszonych kaczanów kukurydzy.

Dzięki temu w kolchozach poważnie wzrosły udoje i globalna produkcja mleka. Według danych Centralnego Urzędu Statystycznego ZSRR, w ciągu ostatnich czterech miesięcy (od 1 października 1955 roku do 1 lutego 1956 roku) globalne udoje

przez przymrozki. W szeregu rejonów, zwłaszcza w strefie nieczarnoziemnej, uzyskano niskie plony ziemniaków.

mleka w kolchozach wzrosły w porównaniu z tym samym okresem 1954 — 1955 r. w całym kraju o 65 procent.

Nasze główne zadanie w dziedzinie produkcji roślinnej polega na tym, aby w oparciu o zwiększenie plonów i dalsze zagospodarowanie ziem nowych doprowadzić w końcu szóstej pięcioletki roczne globalne zbiory zbóż do 11 miliardów pudów, rozszerzyć obszar zasiewów i znacznie podnieść plony roślin przemysłowych — bawełny, buraków cukrowych, lnu, konopi, słonecznika, jak również zdecydowanie zwiększyć produkcję ziemniaków i warzyw. Możemy i powinniśmy w ciągu najbliższych dwóch lat rozwiązać zadanie całkowitego zaopatrzenia kraju w ziemniaki i warzywa wysokiej jakości.

Należy zwiększyć powierźchnię sadów, winnic i plantacji krzewów jagodowych. Trzeba rozwinąć zakłady nie pasów leśnych i wezwać naszą młodzież do aktywnego udziału w tej pracy. Niezmiernie ważne jest zwiększenie zasiegu prac irygacyjnych i lepsze wykorzystanie ziem nawadnianych i osuszanych.

Komitet Centralny partii uważa za konieczne zwiększenie produkcji nawozów sztucznych i środków chemicznych do walki z chwastami i szkodnikami roślin uprawnych. Powinniśmy nadal podnosić kulturę uprawy, wytrwale wprowadzać przedsięwzięcia agrotechniczne, właściwie płodozmianę, skracać okresy przeprowadzania prac rolnych i na tej podstawie zapewnić wzrost plonów zbóż i roślin przemysłowych we wszystkich rejonach kraju.

2. Zadania w dziedzinie dalszego rozwoju hodowli

Jednym z najtrudniejszych, a zarazem najbardziej palących zadań, jakie stanęły przed partią w ostatnich czasach, jest zadanie dalszego rozwoju hodowli, zwiększenie produkcji i skupu artykułów hodowlanych. Komitet Centralny KPZR i Rząd opracowały i realizują sy-

stem doniosłych środków ekonomicznych i organizacyjnych, zmierzających do zwiększenia pogłowia i podniesienia produktywności zwierząt gospodarskich. Pozwolę sobie dodać niektóre dane charakteryzujące stan naszej hodowli:

ne zwiększenie dochodów kolchozów, podniesienie dobrobytu kolchoźników i zapewnić lepsze zaopatrzenie ludności kraju w mięso, mleko i inne artykuły.

Szczególną uwagę należy zwrócić na polepszenie rasowych cech zwierząt gospodarskich, na zwiększenie odsetka krów w stadzie bydła, na zapewnienie znacznego wzrostu produktywności bydła mlecznego i organizacji tuczu chlewnej jako jednego z najważniejszych źródeł szybkiego zwiększenia produkcji mięsa.

Należy intensywnie rozwijać chów owiec cienkorunnych, półcienkorunnych, mięsno-wełnianych i kożuchowych, by mieć więcej tkanin wełnianych dobrej jakości, skórek karakułowych, dobrych kozuszków i obuwia filcowego.

Trzeba, aby w kolchozach i sowchozach było możliwie jak najwięcej kur, gęsi i kaczek; trzeba hodować ryby w stawach, sadzawkach i basenach; zwracać należyta uwagę na hodowlę królików i pszczołarstwo.

3. Mechanizacja rolnictwa

Nasz przemysł socjalistyczny wyposaża rolnictwo w miliony nowoczesnych maszyn. Dzięki stosowaniu nowych metod technicznych wzrasta mechanizacja pracy w rolnictwie. Problem zmechanizowania najważniejszych robót polowych został u nas rozwiązany. Jest to wielkie zwycięstwo narodu radzieckiego. Obecnie staje przed nami w całej swej ostrości zadanie przejścia w jak najkrótszym terminie od mechanizacji poszczególnych robót do kompleksowej mechanizacji całej produkcji rolnej, w tym również hodowli. W tych warunkach bardziej jeszcze wzrośnie rola ośrodków maszynowo-traktorowych (MTS).

Celowe będzie stopniowe przestawianie w ciągu najbliższych lat ośrodków maszynowo-traktorowych na rozrachunek gospodarczy.

W szóstej pięcioletce trzeba przejść całkowicie na zawieszane narzędzia do uprawy roli i inne narzędzia używane przy uprawie roślin. Do tych maszyn, które nie mogą być zawieszane (np. ciężkie plugi), fabryki powinny opracować i wyprodukować specjalne urządzenia umożliwiające traktorzystom pracę bez przyczepowego.

Niezmiernie ważne jest znaczne rozszerzenie produkcji maszyn do oddzielnego sprzętu zbożowego w głównych strefach zbożowych, można było przejść w jak najbliższych latach do oddzielnego sprzętu zbożowego. Szczególną uwagę trzeba zwrócić na elektryfikację kolchozów, MTS i sowchozów, będącą jednym z najważniejszych warunków mechanizacji rolnictwa.

Konieczne jest, aby wszyscy nasi pracownicy uważali elektryfikację kolchozów i sowchozów za nieodłączną część wielkiego planu elektryfikacji kraju.

Trzeba budować elektrownie międzykolchozowe, rejonowe lub nawet międzyrejonowe. Trzeba opracować projekty elektrowni typowych z uwzględnieniem specyfiki tych lub innych stref kraju. Niektóre elektrownie położone w pobliżu złóż gazu ziemnego mogą pracować na paliwie gazowym, w innych można używać jako paliwa torfu, w jeszcze innych — węgla kamiennego lub brunatnego. Tam natomiast, gdzie są zasoby wodne, trzeba oczywiście budować elektrownie wodne.

Powstaje pytanie, kto i z jakich

(Ciąg dalszy na str. 7)

R o l n i c t w o

TOWARZYSZE! Prócz potężnego przemysłu kraj nasz musi mieć wszechstronnie rozwinięte rolnictwo, zdolne do produkowania takiej ilości żywności i surowców rolniczych, jakiej potrzeba dla całkowitego zaopatrzenia ludności i pokrycia wszystkich innych potrzeb państwa.

Przy aktywnym poparciu klasy robotniczej i całego narodu partia nasza zrealizowała bardzo poważne posunięcia zmierzające do zdecydowanego rozwoju rolnictwa. W latach 1954 i 1955 inwestycje w rolnictwie wyniosły 34,4 miliarda rubli czyli 138 proc. ogólnej sumy inwestycji dokonanych w rolnictwie w ciągu całej czwartej pięcioletki. W okresie tych dwóch lat kolchozy, MTS i sowchozy otrzymały 404 tysiące traktorów (w przeliczeniu na traktory o mocy 15 KM), 228 tysięcy samochodów ciężarowych, 83 tysiące kombajnów zbożowych i wiele innych maszyn rolniczych.

Aby zwiększyć zainteresowanie materialne kolchozów i kolchoźników rozwojem produkcji uspołecz-

nionej oraz podnieść jej towarowość, podwyższono znacznie ceny skupu zbóż, produktów hodowlanych, ziemniaków, warzyw, lnu i konopi.

W ośrodkach maszynowo-traktorowych stworzono stałe kadry mechanizatorów, co ma doniosłe znaczenie dla przekształcenia MTS we wzorowe przedsiębiorstwa socjalistyczne.

Komitet Centralny partii i Rząd wprowadziły nowy tryb planowania w rolnictwie, który pobudził inicjatywę kolchoźników. Podjęto kroki zmierzające do polepszenia pracy sowchozów, do umocnienia istniejących i stworzenia nowych gospodarstw państwowych.

Realizacja opracowanych przez partię środków w dziedzinie dalszego rozwoju rolnictwa umożliwiła do konania pierwszego wielkiego kroku naprzód na drodze do zwiększenia produkcji zbóż i roślin przemysłowych.

Ilustruje to następująca tablica:

Globalna produkcja zbóż i roślin przemysłowych w ZSRR (w procentach w stosunku do 1950 roku)

	1950	1951	1952	1953	1954	1955
Zboże	100	97	113	101	105	129
Słonecznik	100	97	123	146	106	207
Buraki cukrowe	100	114	107	111	95	147
Bawełna	100	105	106	108	118	109
Len włóknisty	100	76	83	64	85	149

REFERAT SPRAWOZDAWCZY KOMITETU CENTRALNEGO

Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego ogłoszony na XX Zjeździe

(Ciąg dalszy ze str. 6)

funduszów powinien budować takie elektrownie? Słuszne byłoby ustalić, aby elektrownie te były budowane przez organizacje na szczeblu

4. O rozwoju produkcji sowchozów

Rozwiązując pilne zadania dalszego podniesienia poziomu rolnictwa musimy poświęcić szczególną uwagę rozwojowi sowchozów, które stanowią najwyższą formę organizacji socjalistycznego rolnictwa. Komitet Centralny partii podjął szereg ważnych kroków w celu umocnienia starych i budowy nowych sowchozów. W ciągu ostatnich dwóch lat stworzono 581 nowych wielkich sowchozów, w tym na odłogach i ugorach 425 sowchozów; obszar zasiewów sowchozów Ministerstwa Sowchozów ZSRR zwiększył się o 10,5 miliona hektarów i wyniósł w 1955 r. 24,5 miliona hektarów, przy czym obszary zasiewów zbóż zwiększyły się 2,4 raza.

5. Nasiennictwo — ważne ogniwo w rozwoju rolnictwa

Ważnym ogniwem w rozwoju rolnictwa jest należyte zajęcie się sprawą nasiennictwa. Sprawa nasiennictwa jest u nas zaniedbana, mimo że zdawałoby się, iż w warunkach wielkiej zorganizowanej gospodarki zadanie to rozwiązać jest nie tak trudno. I jeżeli nie zostało ono rozwiązane, to tylko dlatego, że sprawy tej nie doceniali pracownicy rolnictwa.

Czas zrozumieć, że bez należytej organizacji nasiennictwa nie można podnieść plonów roślin uprawnych do właściwego poziomu. Sprawa ta musi być rozwiązana. I można ją rozwiązać szybko, koncentrując sprawę nasiennictwa głównie w przodujących sowchozach oraz ulepszać

6. O budownictwie w kolchozach

TOWARZYSZE! Dojrzała konieczność zwrócenia uwagi organizacji partyjnych i radzieckich na zagadnienia budownictwa wiejskiego. Musimy wiele jeszcze zrobić, aby poważnie ulepszyć warunki mieszkaniowo-bytowe kolchoźników, których znaczna część zamieszkuje domy bez odpowiednich wygod. Nie wolno też godzić się z taką spuścizną przeszłości, jak brak dróg na ogromnych obszarach wielu rejonów wiejskich. Rzecz jasna, że wymogi rozwoju produkcji powinny być zawsze na pierwszym planie. Równocześnie na bazie wzrostu produkcji, na bazie rozwoju gospodarki społecznej kolchozów powstają warunki sprzyjające rozwijaniu budownictwa domów mieszkalnych i ośrodków kulturalnych.

Domy mieszkalne należy budować na koszt samych kolchoźników. Dochody dziesiątków i setek tysięcy rodzin kolchozowych pozwalają im obecnie na posiadanie wygodnie urządzonej, ładnych domów, ale kolchoźnik nie zawsze może dać sobie radę ze zbudowaniem własnego domu, zwłaszcza zaś z nabyciem materiałów budowlanych. Trzeba więc pomóc kolchozom w organizowaniu na miejscu produkcji materiałów budowlanych.

Z kolei również pracownicy władz rejonowych powołani są do zorganizowania

7. Podnieść poziom kierowania gospodarką rolną

Pomyślny rozwój naszego rolnictwa wymaga zdecydowanego polepszenia pracy organów gospodarki rolnej zarówno w centrum, jak i w terenie. Nasz aparat radziecki powinien być wszystkimi swymi korzeniami związany z produkcją, podporządkowywać swą pracę interesom produkcji. Czy wymaganiom tym odpowiada struktura organizacyjna i praktyczna działalność ministerstwa rolnictwa, sowchozów i skupu? Nie, nie odpowiada. Struktura ta jest jeszcze ciężka i biurokratyczna. W centrach nie jest nam potrzebny aparat, który zastępowałby organy terenowe.

Nasze państwo socjalistyczne może obecnie w pełni zaspokoić potrzeby wszystkich dziedzin gospodarki rolnej, o ile chodzi o wysoko wykwalifikowane kadry. W 1955 roku pra-

republikańskim z funduszy kołchozowych na zasadach spółdzielczych.

W planach państwowych trzeba przewidzieć zaopatrzenie elektrowni międzykolchozowych, rejonowych i międzyrejonowych w paliwo i inne materiały.

Obecnie wraz ze zwiększeniem produkcji zboża w sowchozach, należy na szerszą skalę rozwijać w sowchozach produkcję bawełny, buraka cukrowego i innych roślin uprawnych. Należy rozwijać sowchozy hodowlane, w szczególności owczarskie, na niezagospodarowanych ziemiach, które ze względu na swe właściwości mało nadają się do uprawy zbóż i innych roślin lecz w zupełności odpowiednie są dla hodowli. Celowe jest zrewidowanie systemu planowania w sowchozach, biorąc za podstawę planu produkcję przypadającą na 100 hektarów użytków rolnych z uwzględnieniem właściwości poszczególnych stref.

prace rejonowych gospodarstw nasiennych.

Oddzielnie należy poruszyć sprawę hodowli nasion pochodzących z krzyżówek kukurydzy. W tej sprawie rolnictwo naszego kraju nie nadąża za niektórymi innymi krajami, a jest tak bynajmniej nie dlatego, że pracownicy rolnictwa nie rozumieją znaczenia krzyżowania.

Zadanie polega na tym, aby ulepszyć selekcje, zorganizować na szerszą skalę hodowlę nasion kukurydzy z krzyżówek, stworzyć przedsiębiorstwa, które przygotowywać będą takie nasiona, wydzielić dla tego celu sprzęt techniczny, kadry, słowem, rozwiązać problem uzyskiwania nasion kukurydzy z krzyżówek.

zowania produkcji materiałów budowlanych na wyższym poziomie technicznym. Wówczas materiały będą lepsze, tańsze i co najważniejsze — będzie ich więcej. Należy wykorzystać nasze możliwości i budować gotowe składane domy według opracowanych z góry projektów.

Jak zorganizować budownictwo? Trzeba zalecić kolchozom, by tworzyły wykwalifikowane brygady budowlane, zaopatrując je w niezbędne urządzenia i narzędzia, ażeby za pewnił większą wydajność w pracy budowniczych kolchozowych. Tam, gdzie to jest możliwe, powinny istnieć rejonowe kolchozowe organizacje budowlane, którym kolchozy przydzielaliby określoną liczbę zawodowych pracowników budowlanych. Umożliwi to zmechanizowanie budownictwa na szerszą skalę, szybsze i mniej kosztowne wznoszenie domów mieszkalnych i innych zabudowań.

Ministerstwo Rolnictwa, rady ministrów republik związkowych i autonomicznych, komitety wykonawcze rad krajowych, obwodowych i rejonowych muszą do pomocy kolchozom w zorganizowaniu budownictwa, prawidłowo zaplanować urzędzenie wsi, opracować typowe projekty domów mieszkalnych i innych zabudowań.

cowało w rolnictwie przeszło 400 tys. specjalistów z wyższym i specjalnym średnim wykształceniem. Planując szkolenie kadr powinniśmy wychodzić z założenia, że w najbliższej przyszłości na czele brygad polowych i traktorowych należy postawić agronomów i mechaników, a kłom rolnictwo fermami hodowlanymi powierzyć zootechnikom.

W celu poważnego usprawnienia kierowania gospodarką rolną należy zwrócić uwagę naszych kadr na zagadnienia ekonomiczne, na obniżenie nakładów pracy na wytwarzane produkty.

Posiadane dane wskazują, że na wyprodukowanie kwintala mleka i mięsa zużywa się w naszym kraju znacznie więcej pracy niż w Stanach Zjednoczonych. W wyniku tego w gospodarce rolnej ZSRR pracuje

o wiele więcej ludzi niż w Stanach Zjednoczonych. Oczywiście nie możemy iść ślepo za przykładem amerykańskim. Przecież w USA jeden człowiek bogaci się kosztem ruiny drugiego. Wystarczy przypomnieć, że w okresie od 1940 do 1954 roku, tj. w ciągu 14 lat, blisko 1.300.000 farmerów amerykańskich doprowadzonych zostało do ruiny, stracili oni ziemię i wraz z rodzinami udali się do miast, by znaleźć pracę w przemyśle, lub też zamienili się w „farmerów — koczowników”, wędrujących z jednego stanu do drugiego w poszukiwaniu dachu nad głową i pożywienia.

U nas sprawa wygląda inaczej. Kolchoz — to gospodarstwo spółdzielcze. Gospodarzami są tam wszyscy

kolchoźnicy, są oni pełnoprawnymi członkami kolchozu, sami rozdzielają między siebie pracę. Jest to całkowicie zrozumiałe. W naszym społeczeństwie socjalistycznym wszystko zmierza do zaspokojenia rosnących potrzeb człowieka.

W wyniku zrealizowania wytyczonych przez partię zadań w dziedzinie gospodarki rolnej stworzone zostały u nas wszelkie warunki ku temu, by w jak najkrótszym czasie zwiększyć produkcję artykułów rolnych do rozmiarów wystarczających na zaspokojenie rosnących potrzeb kraju. Można być przekonanym, że ludzie radzieccy z partią komunistyczną na czele chlubnie wypełnią to żywotnie ważne zadanie.

Wzrost stopy życiowej i poziomu kulturalnego narodu radzieckiego

TOWARZYSZE! Na gruncie rozwoju przemysłu i rolnictwa dokonywał się u nas nieustanny wzrost stopy życiowej narodu radzieckiego. W okresie piętej pięcioletki dochód narodowy ZSRR wzrósł o 68 proc. — a jest rzeczą wiadomą, iż trzy czwarte tego dochodu przeznaczają się u nas na zaspokojenie osobistych potrzeb ludności. Realna płaca robocza robotników i urzędników wzrosła w tym okresie o 39 proc., a realne dochody kolchoźników — o 50 proc. W okresie pięcioletnim państwo wyasygnowało 689 miliardów rubli na zasiłki w ramach ubezpieczeń społecznych, na opłacanie urlopów ro-

lata:	1950	1951	1952	1953	1954	1955
mięso i przetwory mięsne	100	120	124	171	206	220
ryby i przetwory rybne	100	112	128	137	162	185
masło i tłuszcz	100	107	110	150	160	158
zwierzęcy	100	135	170	182	222	222
oleje roślinne	100	107	115	151	182	198
odzież i bielizna	100	108	118	150	163	168
obuwie	100	142	154	201	272	307
meble						

Poważnie wzrosła również sprzedaż cukru, tkanin jedwabnych i bawełnianych, zegarków, maszyn do szycia i innych artykułów.

Bardzo znacznie wzrosła sprzedaż artykułów o przeznaczeniu kulturalnym i bytowym — aparatów radiowych, telewizorów, instrumentów muzycznych, rowerów itd. Ludzie ra-

botników i urzędników, na bezpłatne i ulgowe skierowania do domów wypoczynkowych i sanatoriów, na emerytury, pomoc lekarską, stypendia dla studentów itd.

Na podstawie rozwoju gospodarki socjalistycznej rokrocznie wzrastało spożycie w kraju. W roku 1955 państwowa i spółdzielcza sieć handlowa sprzedawała ludności 1,9 raza więcej towarów niż w roku 1950.

Przytoczę niektóre dane ilustrujące wzrost ilości towarów sprzedawanych ludności przez państwowe i spółdzielcze punkty handlowe (w procentach w porównaniu z rokiem 1950):

dziecy zaczęli lepiej się odżywiać i ubierać oraz w większym stopniu zaspokajają swe potrzeby kulturalne. Wzrost dobrobytu mas pracujących stanowi między innymi wytlumaczenie faktu, że przysto naturalny w naszym kraju wyniósł w latach piątej pięcioletki 16 milionów 300 tysięcy ludzi.

1. O pełniejsze zaspokajanie wzrastających potrzeb materialnych ludności

Wszystko to są poważne sukcesy. Nie powinniśmy się jednak kierować jedynie porównaniem z poprzednimi latami, ale przede wszystkim uwzględniać nieustannie wzrastające materialne i kulturalne potrzeby ludności. Ujmując zagadnienie z tego punktu widzenia musimy stwierdzić, że nie posiadamy jeszcze wystarczających ilości artykułów konsumpcyjnych, że brak nam mieszkań, że nie rozwiązano jeszcze wielu doniosłych kwestii związanych ze zwiększeniem dobrobytu mas pracujących.

Dlatego też, jakkolwiek dobrobyt naszego narodu poważnie wzrósł, partia komunistyczna i rząd radziecki muszą jeszcze uczynić wiele, by podnieść stopę życiową ludności na poziom odpowiadający możliwościom ustroju socjalistycznego i nieustannie wzrastającym potrzebom ludzi radzieckich.

W ciągu ostatnich lat Komitet Centralny podjął szereg kroków w celu dalszego podniesienia dobrobytu ludności. Niemniej jednak produkcja wielu ważnych artykułów spożywczych i przemysłowych ciągle jeszcze nie nadąża za wzrastającym popytem. Zadanie polega na tym, aby w oparciu o przeważający wzrost przemysłu ciężkiego doprowadzić do radykalnego rozwoju rolnictwa, szybciej rozwijać przemysł lekki i spożywczy.

TOWARZYSZE! W projekcie dyrektyw w sprawie szóstego 5-letniego planu postawiono zadanie osiągnięcia podwyżki realnych płac robotników i urzędników w przybliżeniu o 30 proc., a dochodów kolchoźników — co najmniej o 40 proc.

Realizacji zadań dalszego podniesienia dobrobytu ludności sprzyjać będzie szereg posunięć nakreślonych ostatnio przez Komitet Centralny partii.

Niedawno Komitet Centralny partii i Rada Ministrów ZSRR zaleciły przygotowanie projektu ustawy o podwyżce płac nisko uposażonych

ników i urzędników w soboty i w dni przedświąteczne.

Poczynając od 1957 roku, partia i rząd przystąpią do stopniowego wprowadzania 7-godzinnego dnia pracy, lub tam, gdzie jest to celowe ze względu na warunki produkcji — 5-dniowego tygodnia pracy (z dwoma dniami wolnymi od pracy przy 8-godzinnym dniu roboczym) kolejno w jednej gałęzi gospodarki narodowej za drugą, tak aby proces ten zakończyć do roku 1960.

Wprowadzenie skróconego dnia pracy odbywać się będzie bez zmniejszenia płac robotników i urzędników.

Poza uporządkowaniem płac skróceniem dnia pracy dojrzała również konieczność usprawnienia systemu emerytur i rent. Emerytury i renty wypłacane są — jak wiadomo — w ZSRR z funduszy państwowych i społecznych, które rokrocznie rozrastają się. Jest to wielkie osiągnięcie, jednakże w systemie tym są też poważne niedociągnięcia. Zaczniemy choćby od tego, że w wysokości emerytur i rent nie niedopuszczalna rozpiętość, szeregu kategorii emerytów i rencistów ustalono niskie stawki, podczas gdy niektóre osoby, w tym ludzie zdolni do pracy, jeszcze nie starzy, otrzymują wysokie emerytury i renty.

Komitet Centralny partii i Rada Ministrów ZSRR podejmują kroki dla uporządkowania zagadnień systemu emerytalnego, dając o tego, aby emerytury niższych kategorii znacznie zwiększyć, a emerytury zbyt wysokie — nieco obniżyć.

Należy bardziej zatroszczyć się o zabezpieczenie obywateli w podeszłym wieku, którzy są samotni lub z jakichkolwiek przyczyn nie mogą mieszkać z rodziną; należy budować dla nich domy, w których ludzie ci po wielu latach uczciwego, pracowitego życia mieliby rzeczywiście spokojną, zabezpieczoną starość.

Wszystkie te posunięcia wymagać będą oczywiście znacznych środków. Trzeba będzie przede wszystkim wykorzystywać część środków gromadzonych w gospodarce narodowej dzięki wzrostowi wydajności pracy, ściśsiemu stosowaniu reżimu oszczędności, likwidowaniu rozmaitych objawów marnotrawstwa, dalszemu redukowaniu aparatu administracyjnego.

Za jedno ze swych zadań partia uważa radzenie o warunkach mieszkaniowych i o dziale pracy.

Tak więc, w minionym roku nakłady inwestycyjne w budownictwie mieszkaniowym wyniosły około 100 miliardów rubli, czyli 2,2 raza więcej niż w tej pięcioletce.

Zrobiono wiele. Niemniej tempo budownictwa mieszkaniowego pozostaje poważnie w rozwoju gospodarki narodził się wzrostem ludności miast i przemysłowych.

W szóstej pięcioletce budownictwo mieszkaniowe w miastach zwiększyło się blisko dwukrotnie w porównaniu z piątą pięcioletką.

Jak więc, Komitet Centralny partii i Rada Ministrów ZSRR tolerowanie chałupnictwa i marnotrawstwa w budownictwie mieszkaniowym. Sprawa honoru naszego architekta jest stworzenie socjalistycznego stylu w architekturze oparciu o najlepsze doświadczenia ludzkości w tej dziedzinie, przodujące osiągnięcia budownictwa radzieckiego. Nowowzrosła architektura powinna zapewnić czyste, maksymum wygod, powściągliwość, trwałe, oszczędne i ładne.

Powinniśmy poważnie rozważyć organizację budownictwa mieszkaniowego, skierować je na tory przemysłowe.

Problemy polepszenia warunków mieszkaniowych ludności w takich największych miastach, jak np. Moskwa, Leningrad, Kijów i in. związany jest w znacznym stopniu z przystość ludności napływającej z innych okręgów kraju.

Wiadomo, że w miastach naturalny przrost ludności jest bardzo duży. W związku z tym można zaprzestać ściągania do miast siły roboczej z innych miejscowości i pokrywać zapotrzebowanie wielkich miast na siłę roboczą przez zatrudnianie ludności tychże miast. (Oklaski.)

Pożądana jest także dekoncentracja ludności wielkich miast przez budowanie niedużych dobrze urządzonej osiedli wokół takich ośrodków, jak Moskwa, Leningrad, Kijów,

(Ciąg dalszy na str. 8)

REFERAT SPRAWOZDAWCZY KOMITETU CENTRALNEGO

Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego wygłoszony na XX Zjeździe

(Ciąg dalszy ze str. 7)

Charków i inne. Do tych osiedli należy przenieść niektóre przedsiębiorstwa, aby miejscowa ludność mogła w nich pracować.

Prowadząc budownictwo państwowe trzeba jednocześnie szerzej rozwijać budownictwo indywidualne, pomagać robotnikom i urzędnikom w budowaniu własnych domów z ich oszczędności, zwiększyć produkcję i sprzedaż dla ludności materiałów budowlanych oraz kompletów elementów prefabrykowanych dla domów standardowych.

Zbyt mało uwagi poświęca się codziennym bytowym potrzebom ludności. Aby polepszyć byt rodziny ra-

dzieckiej należy zwiększać produkcję maszyn i wyrobów ułatwiających pracę w gospodarstwie domowym — przyrządów elektrycznych, pralek, maszyn do szycia, udoskonalonego inwentarza kuchennego, przy czym należy spowolnić ich potaniecie. Konieczne jest rozszerzenie sieci kombinatów usługowych, pralni, pracowni krawieckich, zakładów naprawy odzieży i obuwi.

Ważną rolę w polepszeniu bytu mas pracujących odgrywa żywienie zbiorowe.

Należy przeto radykalnie rozszerzyć sieć punktów żywienia zbiorowego.

Należy żywienie zbiorowe zorganizować w ten sposób, aby szerokim

masom wygodniej było korzystać ze stołówek i bufetów, niż kupować produkty i przyrządzać posiłki w domu.

Jednym z doniesionych zadań jest dalsze polepszenie służby zdrowia; sukcesy jakie odnieśliśmy w tej dziedzinie, są powszechnie znane. Jednakże również na tym odcinku istnieją poważne niedociągnięcia — szczególnie na wsi. W najbliższych latach musimy poważnie rozszerzyć sieć instytucji służby zdrowia i polepszyć ich pracę.

Troska o dobro narodu zawsze znajdowała się i będzie się znajdowała w centrum uwagi naszej partii i rządu radzieckiego.

gospodarka narodowa i budownictwem kulturalnym.

Utrzymując w rękach ministerstw związkowych ogólne kierownictwo, określanie zadań planu, kontrolę ich wykonania, dostawę urządzeń, finansowanie nakładów inwestycyjnych — należy równocześnie znacznie rozszerzyć uprawnienia ministerstw republikańskich.

W ostatnim czasie Komitet Centralny partii podjął szereg kroków w tym kierunku. Należy do nich w szczególności utworzenie ministerstw republikańskich, np. ministerstwa hutnictwa żelaza i przemysłu węglowego na Ukrainie, przemysłu naftowego — w Azerbejdżanie, hutnictwa metali nieżelaznych — w Kazachstanie i przekazanie tym ministerstwom wszystkich znajdujących się w wymienionych wyżej republikach przedsiębiorstw danej gałęzi przemysłu. Wynikiem tych posunięć było podniesienie ciężaru gatunkowego przemysłu republikańskiego. Na Ukrainie przemysł ten daje obecnie 67 proc. całej produkcji przemysłowej, w Kazachstanie — 62 proc., w Azerbejdżanie — 80 proc.

Należy kontynuować pracę w tym kierunku, co przyczyni się do jeszcze większego rozwijania inicjatywy twórczej w terenie, do umocnienia republik związkowych, do dalszego zacieśnienia przyjaźni narodów naszego kraju.

Uważnej analizy wymagają również niektóre inne problemy praktyczne związane z rozwojem gospodarki republik związkowych.

Kiedy mowa o konieczności rozszerzenia uprawnień republik związkowych trzeba podkreślić konieczność zasady scentralizowanego planowania. Trzeba zawsze pamiętać, że jednym z najważniejszych warunków pomyślnego rozwoju naszego kraju i każdej z republik Związku Radzieckiego jest zespolenie wysiłków wszystkich narodów ZSRR, pewna centralizacja naszej gospodarki i zachowanie szerokiej inicjatywy i samodzielności republik.

Powinny one w ramach określonych w ogólnozwiązkowych planach gospodarczych same rozwiązywać konkretne sprawy rozwoju takich, lub innych gałęzi swojej gospodarki. Wzmocni to jeszcze bardziej suwerenność każdej republiki, wzajemne zaufanie między republikami, pomoże każdej z nich w pełni rozwijać inicjatywę w wykorzystywaniu własnych zasobów.

Socjalizm nie tylko nie likwiduje narodowościowych różnic i cech specyficznych, lecz przeciwnie zapewnia wszechstronny rozwój i rozkwit gospodarki i kultury wszystkich narodów i narodowości. Toteż obowiązkiem naszym jest nielekceważenie tych specyficznych cech i różnic, lecz jak najważniejsze uwzględnianie ich w całej naszej praktycznej pracy

nad kierowaniem budownictwem gospodarczym i kulturalnym.

W związku z tym należy wspomnieć o zamięcie, jaki ujawnia się u niektórych towarzyszy w pojmowaniu kwestii narodowej.

Ważny np. sprawę radzieckiego patriotyzmu i internacjonalizmu. Całkowita jasność w tym względzie ważna jest nie tylko po to, by właściwie, po leninowsku, realizować politykę narodowościową w naszym kraju, lecz i po to, by kształtować w sposób właściwy stosunki wzajemne z masami pracującymi innych krajów, wśród nich również krajów całego naszego obozu socjalistycznego. Spotyka się niestety poszczególne towarzyszy, którzy sądzą, że umiłowanie własnej ojczyzny jest rzekomo sprzeczne z międzynarodową solidarnością mas pracujących i z internacjonalizmem socjalistycznym. Taka interpretacja jest zniwagą dla uczuć narodowych; nie przyczynia się ona bynajmniej do zacieśnienia współpracy narodów socjalistycznych, do rozwijania solidarności międzynarodowej mas pracujących wszystkich krajów.

Wypada przypomnieć tu następujące słowa Włodzimierza Iljicza Lenina. W roku 1914, w toku pierwszej wojny światowej, kiedy kraje Europy zalewała mętna fala szowinizmu i burżuazyjnego nacjonalizmu, kiedy nasza partia była jedyną partią, dźwigającą wysoko bojowy sztandar proletariackiego internacjonalizmu, wódz partii W. I. Lenin pisał: „Czy obce jest nam, świadomym proletariuszom wielkoruskim, poczucie dumy narodowej? Oczywiście, nie! Kochamy swój język i swą ojczyznę, pracujemy najwięcej nad tym, by jej masy pracujące (tj. 9/10 jej ludności) podnieść do poziomu świadomości demokratów i socjalistów“ (Tom 21, str. 96 wydania polskiego).

Organiczne połączenie socjalistycznego patriotyzmu z internacjonalizmem — oto ideaowa podstawa umacniania braterskiej więzi wzajemnej między narodami socjalistycznymi. Tym właśnie kierowała się i będzie się kierować nasza partia w swej polityce narodowościowej.

Kładąc coraz większy nacisk na wychowanie mas w duchu internacjonalizmu proletariackiego czyniliśmy i będziemy czynić wszystko, ażeby rosła i rozwijała się narodowa gospodarka wszystkich republik związkowych, aby jeszcze bardziej kwitła ich kultura narodowa w formie, socjalistyczna w treści. Jednocześnie powinniśmy przeciwstawiać się zdecydowanie wszystkim przejawom ideologii burżuazyjnej, nie wylaczając nacjonalizmu, strzec czystości naszej ideologii komunistycznej, nieustannie dążyć do jeszcze ściślejszego zespolenia narodów ZSRR, do dalszego zacieśnienia ich wielkiej przyjaźni.

2. Ku nowemu rozkwitowi kultury i nauki radzieckiej!

TOWARZYSZE! Naród radziecki zbiera owoce niezwykle głębokiej rewolucji kulturalnej, jaka dokonała się w naszym kraju. Żaden kraj kapitalistyczny nie posiada tylu szkół ogólnokształcących, szkół technicznych i wyższych zakładów naukowych, instytutów naukowo-badawczych, stacji doświadczalnych i laboratoriów, teatrów i świetlic, bibliotek i innych instytucji kulturalno-wiatowych, co Związek Radziecki.

W ZSRR zrealizowane zostało siedmioletnie powszechne nauczanie zarówno w miastach, jak na wsi, w większych zaś miastach w zasadzie wprowadzone jest nauczanie dziesięcioletnie. Projekt dyrektury szóstego planu pięcioletniego przewiduje w najbliższym pięcioletniu realizację powszechnego nauczania na poziomie średnim we wszystkich miastach i na wsi.

Pobiera się u nas jeszcze niewielkie opłaty za naukę w starszych klasach szkół średnich, w średnich szkołach specjalnych i wyższych zakładach naukowych.

Postanowiono od nowego roku szkolnego znieść opłaty za naukę. Poważnym brakiem naszej szkoły jest pewne oderwanie nauki od życia, niedostateczne przygotowanie absolwentów do pracy praktycznej.

Aby umocnić więź szkoły z życiem, należy nie tylko wprowadzić w szkołach nauczanie nowych przedmiotów, dostarczających podstawowych wiadomości z dziedziny techniki i produkcji, ale też systematycznie włączać uczniów do pracy w przedsiębiorstwach, w kolchozach i sowchozach, na działkach doświadczalnych warsztatach szkolnych, w ramach programu nauki w szkołach średnich, przeznaczonej więcej miejsca na spe-

cialistyczną produkcję.

W pięcioletni kraj nasz ujęto poważny krok w kierunku podniesienia potężnej materialno-bazy społeczeństwa ko-

muńskiego w naszym kraju o pracę w dziedzinie szkolnictwa dla wszystkich gałęzi narodowej. W okresie pięcioletki wyższe uczel-

nia Radzieckiego ukończyło 1120 tys. specjalistów, tj. więcej niż w czwartej pięcioletki jednocześnie zwiększyła się liczba studentów w wieczorowych i uczelniach wyższych.

W piątą pięcioletki wyższe uczelnie wieczorowe i zaoczne ukończyło 260 tys. specjalistów, tj. 70 proc. więcej niż w poprzedniej pięcioletce. Uległo poprawie nauczanie specjalistów o średnich kwalifikacjach.

W piątą pięcioletki o liczbę studiujących w szkołach wyższych, aby być całkowicie zadowolonymi, należy zwrócić szczególną uwagę na jakość szkolenia specjalistów.

W piątą pięcioletki przed nami zadanie reorganizacji pracy zakładów naukowych w sposób, aby studenci przechodząc z nauczania w szkole do nauki w życiu, z produkcją — z konkretnymi przedsiębiorstwami, kolchozami, sowchozami i aby mogli nabyc tam doświadczenie produkcyjne.

W związku z tym należy wspomnieć o niewłaściwym rozmieszczeniu wyższych zakładów naukowych w naszym kraju. Są one skoncentrowane głównie w wielkich miastach, takich jak Moskwa, Leningrad, Kijów, Tbilisi, Charków, Baku, Taszkient, Mińsk i inne. Sytuacja taką należy uznać za wyraźnie nienormalną. Dojrzała konieczność zrewidowania systemu rozmieszczenia szkół wyższych, rozlokowania ich w ośrodkach produkcji w tych miejscowościach, gdzie specjaliści są najbardziej potrzebni.

Trzeba znacznie rozszerzyć sieć zaocznych i wieczorowych szkół wyższych oraz usprawnić ich pracę. N. S. Chruszczow podkreśla dalej, iż należy szkolić specjalistów odpowiednio do potrzeb gospodarki na-

rodowej i z uwzględnieniem specyfiki przedsiębiorstwa lub miejscowości, w których ci specjaliści mają pracować.

TOWARZYSZE! Żaden ustrój społeczny nie jest tak zainteresowany w rozwoju nauki i nie stwarza takich warunków dla jej rozwoju, jak radziecki ustrój socjalistyczny. Przy stałym i skutecznym poparciu ze strony partii komunistycznej i rządu radzieckiego, nasi uczeni osiągnęli wybitne sukcesy w wielu dziedzinach nauki, w tym w fizyce, geologii, matematyce, mechanice, astronomii, zoologii i w niektórych dziedzinach nauk rolniczych.

Uczeni radzieccy w krótkim czasie znakomicie rozwiązyali problem otrzymywania energii atomowej. Wzbogacają oni zasoby energetyczne naszego kraju, pracując pomyślnie dla rozwoju gospodarki narodowej i wzmocnienia bezpieczeństwa naszej ojczyzny.

Osiągnięcia nauki radzieckiej są wielkie i bezsporne. Jednocześnie nie możemy przymykać oczu na fakt, że w działalności wielu naszych instytucji naukowych są poważne niedociągnięcia, że w poszczególnych dziedzinach nauka nasza wyraźnie

nie nadąża za wznrastającymi potrzebami gospodarki narodowej, a w niektórych dziedzinach za zdobyczą naukowymi za granicą. Sieć instytutów naukowych i stacji doświadczalnych rozmieszczona jest bez uwzględnienia warunków gospodarczych i naturalnych. Wiele instytutów naukowo-badawczych i wyższych zakładów naukowych znajduje się z dala od bazy produkcyjnej. Między innymi w Moskwie znajdują się trzy zakłady naukowe oceanograficzne i morskie — Morski Instytut Hydrofizyczny, Instytut Oceanologii Akademii Nauk ZSRR i Instytut Oceanografii Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej; dwa instytuty górnicze — Akademii Nauk ZSRR i Ministerstwa Przemysłu Węglowego. Czy tego aby nie za dużo dla morza moskiewskiego i gór Worbiewych? Należy zmienić te niewłaściwe sytuacje, przybliżyć instytucje naukowo-badawcze i wyższe zakłady naukowe do ich bazy produkcyjnej.

Należy stale troszczyć się o rozwój kultury socjalistycznej, wytrwać w rozwijaniu nauki radzieckiej, zwiększać jej rolę w rozwiązywaniu praktycznych zadań budownictwa komunistycznego.

Dalsze umocnienie i rozwój radzieckiego ustroju społecznego i państwowego

TOWARZYSZE! Jednym z najważniejszych wyników działalności Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego w okresie między XIX a XX Zjazdem Partii jest dalsze umocnienie moralno-politycznej jedności naszego narodu. Jedność ta, bezwzględne poparcie ze strony wszystkich narodów Związku Radzieckiego dla wewnętrznej i zagranicznej polityki partii komunistycznej i rządu radzieckiego, przejawiała się we wszystkich wspólnych działaniach naszego narodu.

Granitową podstawą moralno-politycznej jedności całego społeczeństwa radzieckiego jest wykuty przez partię niewzruszony sojusz klasy robotniczej i chłopstwa. Najważniejsze posunięcia partii w dziedzinie przemysłu i rolnictwa służą dalszemu podniesieniu dobrobytu mas pracujących miast i wsi, wzmocnieniu wspólnej produkcyjnej klasy robotniczej z chłopstwem kolchozowym, służą rozwojowi twórczej aktywności mas ludowych.

1. Niektóre zagadnienia naszej polityki narodowościowej

Partia komunistyczna wykazuje stałą troskę o to, by krzepła i rozwijała się braterska przyjaźń między wszystkimi narodami Związku Radzieckiego, przyjaźń ta bowiem jest niewzruszona podstawą potęgi radzieckiego ustroju państwowego.

Partia w swej polityce narodowościowej kierowała się i kieruje wskaźnikami wielkiego Lenina, iż „tylko ogromna dbałość o interesy rozmaitych narodowości usuwa grunt dla konfliktów, usuwa wzajemną nieufność...“ (t. 33, str. 349, wydania radzieckiego). Dzięki temu uciskane i zacołane dawniej narody starej Rosji osiągnęły olbrzymie sukcesy w swym rozwoju i na równych prawach zajęły miejsce w bratniej rodzinie narodów Związku Radzieckiego.

Oto niektóre dane charakteryzujące rozwój gospodarki narodowej bratnich republik związkowych. W porównaniu z rokiem 1913 globalna produkcja całego przemysłu na terytorium dzisiejszej Kazachskiej SRR zwiększyła się w roku 1955 33 razy, Gruzjińskiej SRR — 27 razy, Kirgizskiej SRR — 37 razy, Ormiańskiej SRR — 41 razy, Tadżyckiej SRR — 24 razy itd.

Ogromne sukcesy osiągnęły nasze republiki w rozwoju kultury narodowej. Jako przykład służyc może wzrost kadr inteligencji narodowej. Tylko w porównaniu z okresem przedwojennym liczba specjalistów z wyższym wykształceniem zwiększyła się: w Kazachstanie — 3,8 raza, w Kirgizji — 4,8, w Tadżykistanie i Mołdawii — 3,4 raza, w Turkmenii — 3,3 raza, w Estonii — prawie 3-krotnie itd. W tym sa-

mych czasie liczba pracowników naukowych wzrosła: na Ukrainie półtora raza, w Łotewskiej i Azerbejdżańskiej SRR — przeszło 2 razy, w Kazachstanie przeszło 2,5 raza, w Estońskiej SRR prawie 3 razy, w Litewskiej i Karelo-Fińskiej SRR przeszło 3 razy.

Szybki rozwój gospodarki i kultury republik związkowych stawia w zarządku dziennym pewne problemy poprawienia stylu kierowania

DOKOŃCZENIE
referatu sprawozdawczego
Komitetu Centralnego
Komunistycznej Partii
Związku Radzieckiego
podamy w numerze jutrzejszym

9 lutego 1956 r. w Ministerstwie spraw zagranicznych ZSRR odbyła się konferencja prasowa na temat wysyłania przez amerykańskie organa wojskowe balonów do obszaru powietrznego ZSRR. Na konferencję przybyło około 100 korespondentów agencji prasowych i dzienników radzieckich i zagranicznych.

Na zdjęciu: Ekspert techniczny p/łk A. W. Tarancow podaje dane techniczne o amerykańskich balonach unieszkodliwionych w obszarze powietrznym ZSRR.
Fot — CAF

Na łamach gazet zakładowych

Trwająca dyskusja nad planem 5-letnim znajduje szerokie odbicie na łamach gazet zakładowych. Gazety zamieszczają wiele wypowiedzi robotników. Wskazują równocześnie na poważne zaniedbania, szczególnie w rozpatrywaniu wniosków racjonalizatorskich. Oto co na ten temat pisze gazeta zakładowa mieleckiej WSK.

GŁOS ZAŁOGI

„...Niechaj ostrzeżeniem dla tych, którzy traktują racjonalizatorstwo za białką będzie przykład następujący: ob. Józef Mańszewski szlifarz z wydziału 35 w maju 1955 roku zgłosił projekt racjonalizatorski. Wnioskodawca we własnym zakresie wykonał przyrząd. Kalkulacja niezwłocznie zaniżyła czas, braki się zmniejszyły. Usprawnienie dobre i wprowadzone do produkcji. Racjonalizator czeka cierpliwie co będzie dalej.

Po upływie pół roku powiadomiła się wnioskodawcę, że wniosek jest nierealny i został odrzucony.

Wniosek ob. Mańszewskiego jest realny. Nierealne jest natomiast traktowanie racjonalizatorów i najwyższy czas, ażeby realnie zmęczyć głowę tym, którzy zniechęcają racjonalizatorów do dalszej pracy”.

Ten sam bardzo istotny temat porusza gazeta zakładowa wychodząca w Hucie Stalowa Wola:

SOCJALISTYCZNE ZBIÓRKO

„W dniu 22 kwietnia 1955 r. złożono wniosek racjonalizatorski 1162 55 dotyczący usprawnienia obrabiarki, który polegał na zastosowaniu dodatkowego sterowania elektrycznego.

Usprawnienie przewidywało w skali miesięcznej około 850 roboczogodzin oszczędności oraz pozwalało na obsługiwaniu tej obrabiarki przez jedną osobę (dotychczas obsługiwano ją dwiema). Komisja po rozpatrzeniu wniosku uznała go jako niesłuszny (bo tak było jej widocznie wygodnie). Przecież konstrukcja obrabiarki i instrukcja obsługi przewidywały dwie osoby (?)

Jednak na pierwszy kwartał 1956 r. w planie postępu technicznego ten sam problem uznano już jako aktualny. Wysłano zlecenie do wydziału elektrycznego na dokonanie przeróbki sterowania według projektu racjonalizatorskiego (oczywiście za zgodą głównego inżyniera zakładu mechanicznego).

Wydział elektryczny zlecenia nie zrealizował nie wiadomo z jakich powodów. Kierownictwo i pracownicy wydziału kier. Sroki zapytują kiedy wreszcie ta sprawa zostanie załatwiona...”

WIADOMOŚCI fabryczne

wychodzące w rzeszowskiej WSK zamieszczają krytyczne wypowiedzi członków partii o istniejących niedociąganiach, które w poważnym stopniu hamują cykl produkcyjny.

„Tow. Bobek mówił o niezrealizowanych wnioskach z dziedzin BHP i o niedociąganiach w tej dziedzinie na wydz. kier. Skorka i kier. Jabczyńskiego oraz o zakładowej umowie zbiorowej, w której dyrekcja zwraca baczną uwagę na zdrowotność pracowników. Tow. Skorek poruszył sprawę postępu technicznego na swoim wydziale, krytykując czynniki nadmierne za nieplanowe wykonywanie budynków.

Tow. Auerbach w swej wypowiedzi o wydziale kier. Kaizara mówi o przenoszeniu skomplikowanych detali ręcznie przy czym wspomina o zaistnieniu demagogów. Omawia również pracę grup SIMP-owskich, które powinny opracowywać i wprowadzać do produkcji nowe metody pracy”.

Bardzo słusznie, że te sprawy poruszane są na łamach gazet zakładowych. Są one ważnymi sygnałami, które powinny zaniepokoić dyrekcję tych trzech największych zakładów przemysłowych naszego województwa.

Stap.

ZAMIAST ODWOŁANIA ... jeszcze jeden zastrzyk

W służbie zdrowia niezdrowo — to tytuł artykułu, który przed kilkoma tygodniami zamieszczony został w naszej gazecie. Zwróciłem w nim uwagę na niezłomną sytuację, panującą w niektórych placówkach służby zdrowia w Rzeszowie, nierobstwo, plotkarstwo, niewłaściwy stosunek kierownictwa do pracowników, brak pracy wychowawczej z pielęgniarkami. Przykładem była historia pielęgniarki Moskwy. Kierownictwo Miejskiego Wydziału Zdrowia przy jego ten artykule? W Niemalym oburzeniem. Niesłychane... redakcja odważa się wtargnąć na ich podwórko. Ale, że towarzysze z Wydziału Zdrowia nie należą do ludzi technicznych, szybko wzięli do równowagi. W wyjaśnieniu nadesłanym redakcji nie tylko nie przyznają racji moim uwagom, ale z całym uporem, oświadcza... Takie metody jak w przypadku pielęgniarki Moskwy stosować będziemy do całego personelu pomocniczego i lekarskiego. Brakowało tylko — i co nam zrobicie...

W tym samym dniu nadeszła odpowiedź z Wojewódzkiego Wydziału Zdrowia, zgola odmienna. Zawiera ona kilka konkretnych wniosków, które można by streścić najkrócej: 1) — cofnąć wypowiedzenie pracy pielęgniarki Moskwy, przenosząc ją jedynie do Innej placówki służby zdrowia w Rzeszowie, 2) — instruktorkę pielęgniarek Helenę Darecką zobowiązuje się do otoczenia szczególną opieką ob. Moskwę, 3) — Janina Stópka w żadnym wypadku nie nadaje się na stanowisko przełożonej, należy ją więc zatrudnić jako szeregową pielęgniarkę. Na przełożoną zaś przesunąć taką pielęgniarkę, która cieszyłaby się o takim samym zaufaniem, 4) — wszystkie sprawy dotyczące pielęgniarek, ich przesunięć itp. nie mogą być rozstrzygane bez instruktorki H. Dareckiej...

Wnioski te otrzymał do wykonania również Miejski Wydział Zdrowia. I co? I starym zwyczajem zignorował je zupełnie. Mija już prawie 2 miesiące, a żaden z postulatów nie został wykonany. Jedynie pielęgniarkę Moskwę zatrudniono z powrotem i to nie w Miejskim, a Powiatowym Wydziale Zdrowia. Tow. Szypuła (kierownik Miejsk. Wydz. Zdrowia) nie ma bowiem zwyczaju cofać swoich decyzji nawet wówczas, gdy są one niesłuszne. Pozostałych wniosków nikt nie myśli realizować.

Kierownictwo Miejskiego Wydziału Zdrowia z całą gorliwością zajęło się natomiast pracownikami z przychodni rejonowej nr 1, które odważyły się stanąć po stronie prawdy... Trzeba zaprowadzić dawny porządek. Kadrowa tow. Kania w sposób wcale niedwuznaczny ostrzegła rejestratorkę Marię Rutkowską... Nie komentując spraw Moskwy, to wam może tylko zaszkodzić. My znamy waszą przeszłość, nie badźcie zbyt pewna siebie. Była to jednak taktyka dość niezręczna — zorientowała się sama inicjatorzy i zaczęli z Innej bezcki.

W kartotece gdzie pracuje Maria Rutkowska zjawili się trzy kolejne kontrole... (pierwsza kontrola od roku). Gadaż za dużo, zobaczmy jak ty pracujesz. Materiał na ukrecenie bicia znalazł się rzeczywiście. Kartoteka okazała się nie w porządku. Nie zastanawiano się nad przyczynami tych zaniedbań. Kogo może obchodzić, że Rutkowska przez kilka miesięcy kartoteką zajmowała się tylko dorywczo, zastępując na izolacie kwalifikowaną pielęgniarkę (ona siła administracyjna), że brak od kilku miesięcy poważnej ilości kopert utrudnia doprowadzenie do porządku ewidencji leczących się pacjentów itp. — Kto by brał pod uwagę takie

„drobiazgi”. Dobrze, że znalazły się podstawy do utarcła nosa „wichrycielce”. I Rutkowska otrzymała pisemne upomnienie.

Nie twierdź kategorię, że nie miało ono żadnych podstaw. Znam tylko niedawne zdanie kierownika Szypuły o Rutkowej... pilna, radzi sobie z robotą. Wiem, że w październiku ubr. otrzymała nagrodę pieniężną za dobrą pracę. I to chyba nieco wyjaśnia sprawę.

Przypuśmy nawet, że Rutkowska rzeczywiście zaniedbała się w pracy. Wle o tym kierownik przychodził dr Wirski, wie o tym tow. Szypuła. Cóż więc robić? Też pytanie — pospieszy zapewne z odpowiedzią wielu czytelników. Stawiają sprawę na zebraniu pracowniczym, gdzie dyskutuje nad nią cała załoga. Tu też mówią o wyłączeniu wnioskach — upomnieniu. W szerokim gronie wyjaśnią się sprawy, które przecież nie są obojętne załodze. Macie rację czytelnicy. Taki sposób załatwienia byłby lekcją wychowawczą nie tylko dla Rutkowej, ale dla każdego. Innego pracownika, przełamałby nieufność do kierownictwa, położył kres domysłom i niepotrzebnym komentarzom, wyrobił poczucie odpowiedzialności całego kolektywu za sprawy przychodni.

Sa to jednak jedynie teoretyczne i rzec można abstrakcyjne rozważania. I tym razem bowiem sprawę rozstrzygnęto za kulami. Kierownictwo Miejskiego Wydz. Zdrowia — Szypuła, Kaniłowa, Demarski, Semeniuk kilkakrotnie za mieniło się w siedzibach urzędzając przesłuchania, ścigając na nie „świadków” i „oskarżonych”. Fakt jak najbardziej autentyczny. Nie można się chyba dziwić, że pracownicy przychodni nr 1 protestują przeciwko takim metodom.

Marię Maderową — kwalifikowaną pielęgniarkę przeniesiono z przychodni rejonowej nr 1 do przychodni przy ul. Obrońców Stalingradu. To przecież nie tragedia. Ale popatrzmy znowu na tryb załatwienia sprawy i motywy przesunięcia. Na dwu kolejnych „przesłuchaniach” nie wspomina się Maderowej ani słowem o przeniesieniu. Dopiero w parę dni później zawiadamia ją o tym oficjalne pismo. Maderowa nie zgadza się. Chodzi i prosi o zmianę decyzji. Co ją spotyka? Przeliczona Stópka wręcz jej oświadcza — baw się dalej w krytykę, zobaczmy jak na tym wyjdiesz. Kierownik przychodni i sekretarz POP dr Wirski proponuje jej pójście na pół etatu do „Nowiny”. Inni, włącznie do kierownika Szypuły nie chcą słuchać wyjaśnień. Co ich obchodzi, że praca na chirurgii jest dla pielęgniarki Maderowej za ciężka ze względu na stan zdrowia, że z powodu dzieci, które musi odprowadzać do żłobka i przedszkola chciałaby nadal pracować w przychodni przy Placu Stalina.

Dr Wirski starał się mnie przekonać, że pielęgniarki zbyt się rozleniwily, że brak u nich poświęcenia, że nie każda może dać taką pracę jaka jej odpowiada. Dużo jest prawdy w tych słowach. Ale dlaczego o tym nie mówi się z pracownikami, dlaczego się ich nie przekonuje? Nie przypuszczam, by pielęgniarka Maderowa robiła trudności, gdyby przed przeniesieniem kierownictwo porozmawiało z nią otwarcie i szczerze, gdyby przekonało ją, że jej kwalifikacje i długoletnie doświadczenie potrzebne są właśnie w tej przychodni. Nie chodziło tu jednak o przekonanie pracownika o słuszności decyzji kierownictwa, a o to, by ob. Maderowa odczuła to przeniesienie jako karę... może wówczas nie odważy się krytykować.

Jak doszło do takiej sytuacji? Dlaczego obok karygodnych przejawów tłumienia krytyki obojętnie przechodzą organizacje partyjne? Oto pytania, które nasuwają się mimo woli. Przyczyną tkwiąca w bierności politycznej organizacji partyj-

nych tak w Wydziale Zdrowia jak i w przychodni nr 1. Ta bierność, ta obojętność wobec niewłaściwych czynów i posunięć niektórych towarzyszy sprzyjają narastaniu coraz grubszej warstwy biurokratyzmu w kierownictwie Miejsk. Wydz. Zdrowia. Stosowaniu metod wręcz obcych i wrogich naszej partii jak prześladowanie ludzi za każde słowo. Śwież, skoro sami przewodzą tym niesnaskom. Nie ma chyba jednej pielęgniarki z przychodni nr 1, która wyraziłaby się pozytywnie o swej przełożonej... Intrygantka i rozrabiacz — oto zgodna opinia o tow. Stópce. Potwierdzają to fakty. W ostatnich miesiącach tylko dwa razy znalazło się jej nazwisko w sadzie za plotki cięższego gatunku, za nieprzestrzeżenie tajemnicy zawodowej. Czy towarzyszka Stópka, która w dodatku nagminnie nie przestrzega dyscypliny pracy może być przykładem dla pielęgniarek? Na podstawie tych stwierdzeń można chyba przypuszczać jaka jest praca wychowawcza z podległym personelem. Prowadzi jedynie ksiąteczkę — pielęgniarki nazywają to indeks — gdzie skrzętnie notują najdrobniejsze potknięcia pracownic.

Organizacja partyjna przychodni jest za słaba, by rozstrzygnąć sprawę takich towarzyszy jak Stópka. Zresztą często nawet nie zwraca uwagi na postępowanie i błędy swych członków. Nie omawia takich wypadków na swoich

zebraniach. A przecież byłby członkiem partii to jeszcze nie wszystko... wszystko — to postępować zgodnie z jej zasadami.

Mocno dziwne wydaje się milczenie Komitetu Miejskiego partii. W ciągu dwóch prawie miesięcy nie znalazł on czasu, by zająć się bliżej organizacjami partyjnymi w placówkach służby zdrowia, przyglądać się postawie poszczególnych towarzyszy i wyciągnąć odpowiednie wnioski. A przecież w Komitecie jest instryktor, który kontaktuje się z organizacjami podstawowymi w służbie zdrowia. Jak wygląda ten kontakt i praca z tymi organizacjami? Tym razem Komitet Miejski chce chyba odpowiedzieć. Poprawa pracy organizacji partyjnych to pierwszy warunek uzdrowienia sytuacji w rzeszowskiej służbie zdrowia. Realizacja uchwał III Plenum KC obowiązuje wszystkie organizacje partyjne a więc i służby zdrowia. Najwyższy chyba czas, by towarzysze przemysleli wskazania partii i wprowadzili je w życie... wyciągneli surowe wnioski wobec tłumiciele krytyki, którzy swym postępowaniem podrywają autorytet partii w oczach bezpartyjnych.

Wnioski przytoczone na początku artykułu czekają na wykonanie. Wojewódzki Wydział Zdrowia jak dotychczas zadowolony się przysięganiem ich do redakcji. Dzisiejsze uwagi wysunęły nowe problemy, które wspólnie z poprzednimi winny być jak najszybciej rozwiązane.

H. WIŚNIEWSKA

Z muzycznego notatnika

O koncercie który rozgrzał Rzeszów

Słowa „rozgrzał” nie należy rozumieć przenośnie. Wyobraźcie sobie wieczór osnuty dwudziestokilkukrotnym mrozem z zamarzającą w powietrzu parą z ust. Oczywiście czas bardzo sposobny do tego, by posiedzieć w domu i poczytać książkę, czy gazetę.

A równocześnie nie wyobraźcie sobie salę WDK w Rzeszowie (dość zresztą nieakustyczną jak na salę koncertową), w taki właśnie wieczór wypełnioną nieomal w całości publicznością, która nie rezygnując z płaszczy ciepłych szalów, gorąco, baw się koncertem. Wyobraźcie sobie przy tym jeszcze wielokrotne występy na bis, znowu gorące oklaski i żywe — w ten mroźny wieczór — kwiaty dla dyrygenta i dla śpiewaka. A wtedy stwierdzicie, że piątkowy koncert istotnie rozgrzał Rzeszów.

Jerzy Adamczewski

W przeciwieństwie do nader składanego charakteru poprzedniego koncertu, ostatni repertuar cechowała większa zwartość i jednolita koncepcja.

Koncert rozpoczął fragmenty suity z baletu „Jeziro labędzie” Czajkowskiego. Suita baletowa „Jeziro labędzie” — pierwszą napisaną przez Czajkowskiego balet — należy do żelaznych pozycji repertuaru muzycznego i baletowe-

audytorium — fragmenty te były trochę za krótkie. Miejmy nadzieję, że w następnych koncertach orkiestra szerzej uwzględni muzykę Różyckiego. Na pochwałę zresztą ostatniego koncertu dodać trzeba, że obejmował muzykę polską dość szeroko. Nasz gość Jerzy Adamczewski, baryton solista Opery Warszawskiej śpiewał z towarzyszeniem orkiestry ballady Mickiewicza „Czaty” i „Trzech Budrysów” do muzyki Stanisława Moniuszki. Do tych pozycji również orkiestra nasza powinna jak najczęściej powracać. Bo chociaż minął Rok Mickiewiczowski, piękno poezji Mickiewicza połączone z głębią przemysłową interpretacją utworów i pieśni — wszystko to podbiło słuchaczy. Serdecznie oklaskiwano też Adamczewskiego za wykonanie lirycznych pieśni Karłowicza. Na bis solista zaśpiewał pieśń „Pamiętam ciche, jasne, złote dni” i dwie arie z „Dziwnów Kornewilskich”.

Bez przesady stwierdzić można, że sala z zapartym tchem słuchała ballad w wykonaniu Adamczewskiego. Jego wielka kultura muzyczna, wysoce umiejętne operowanie głosem, wspólna dykcja, inteligentna i głęboko przemyślana interpretacja utworów i pieśni — wszystko to podbiło słuchaczy. Serdecznie oklaskiwano też Adamczewskiego za wykonanie lirycznych pieśni Karłowicza. Na bis solista zaśpiewał pieśń „Pamiętam ciche, jasne, złote dni” i dwie arie z „Dziwnów Kornewilskich”.

Przy tej okazji mieliśmy również możliwość usłyszeć jeszcze jeden talent muzyczny Rzeszowa. Naszemu gościowi z wielką biegłością a nawet z artyzmem akompaniował na fortepianie Tadeusz Wojturski — młodziutki nauczyciel rzeszowskiej szkoły muzycznej. On również w czasie koncertu orkiestry wykonał partie fortepianowe. Miejmy nadzieję, że ten utalentowany młody pianista znajmie odpowiednie miejsce w naszym, by tak powiedzieć, estradowym życiu muzycznym.

M. B. P. S. Koncerty odbywają się na ogół przy świetlonej nie tylko scenie, ale i widowni. Może by i w Rzeszowie ten zwyczaj wprowadzić?

Z temperamentem, z dobrym smakiem muzycznym dyrygent Janusz Ambros poprowadził fragmenty z suity baletowej „Pan Twardowski” — Ludomira Różyckiego. Niestety jednak — było to powszechne zdanie

Co słysząc w województwie

Miara doceniania zagadnień bhp przez Zakłady Szkła Gospodarczego w Krośnie jest wzrost nakładów na ten cel podczas ubiegłego lat. Gdy w 1950 roku nakłady na bhp wynosiły tu niespełna 38 tys. zł, to w ostatnim roku 6-latkę wzrosły do sumy pół miliona złotych.

Sprzyjało to naturalnie zmniejszeniu się liczby wypadków przy pracy z 5,2 proc. w pierwszym roku planu 6-letniego do 0,7 proc. w roku ub.

W parze z rozwojem lecznictwa i potrzebami społeczeństwa wrosła poważnie liczba lekarzy w Stalowej Woli. Obecnie leczy tu chorzy 33 lekarzy (w roku 1949 - 7), 11 dentyków i 7 felczerów. Prócz tego w tutejszych placówkach służby zdrowia pracują 4 położne, 23 pielęgniarki oraz 47-osobowy personel szpitalny.

Mieszkańcy Stalowej Woli otrzymali w sześciolatek szpital miejski o 321 łóżkach, miejską przychodnię specjalistyczną i stację opieki nad matką i dzieckiem. Przychodnia specjalistyczna uruchomiona pod koniec ub. roku 16 poradni specjalistycznych oraz 3 ambulatoria przyzakładowe.

W Babicach (pow. Przemyski) powstał z początkiem bm. zespół wypalający cegły. Zespół zrzesza 38 chłopów, z których każdy wpiacił 200 zł udziału. Przewodniczącym zespołu został wybrany Andrzej Sowa.

Ponad 8.700.000 zł wpłacił w roku ubiegłym PZU chłopom woj. rzeszowskiego tytułem odszkodowań za straty spowodowane klęską gradobicia, a 17 mln zł z tytułu padnięcia zwierząt gospodarskich. Z wszelkiego rodzaju odszkodowań pieniężnych korzysta więc prawie co 8 chłop w woj. rzeszowskim.

Jedynie w Polsce materiały i fasony dla rzeszowskich klientów MHD

W pierwszych dniach marca rzeszowskie MHD artykułami przemysłowymi wprowadziło bardzo ciekawą, interesującą innowację. Mianowicie już wkrótce otworzony zostanie sklep tekstylny pod szyldem „Analiza rynku”. Pomieści się on w lokalu sklepu nr 11 przy ul. Grunwaldzkiej.

Nowy sklep pracował będzie w ścisłym kontakcie z fabrykami włókienniczymi. Bezpośrednio z fabryk do sklepu przesyłane będą oryginalne kopony materiałów sporządzonych jako wzory do części produkcyjnej. Niektóre z nich oczywiście w wyniku selekcji nie zostały zakwalifikowane a więc będą naprawde asortymentem nowym i dosłownie jedynym „w swoim rodzaju”. A więc elegancki będą mogły mieć pewność, że kupionego przez nich materiału nie ma nikt w całym kraju.

W kilku wierszach

Majster Zakładu Mleczarskiego w Kolbuszowej ob. Zofia Teżca jest specjalistką od wyrobu serów wysokiego gatunku, które znane są również za granicą. Między innymi uczestniczy Targów Lipskich i Targów Poznańskich zachwycając się wyborowymi serami „Salami” z Zakładu Mleczarskiego w Kolbuszowej.

Zjednoczenie Przemysłu Mleczarskiego w Rzeszowie uzyskało ponadplanową oszczędność ponad 3 miliony złotych.

Najoszczędniej gospodarowały Zakłady Mleczarskie w Ustrzykach Dolnych, Rzeszowie, Radymnie, Sędziszowie, Harcie i Kolbuszowej. F. B.

stów konsumentów, z którymi jak dotychczas hurci niewiele się liczył. A więc spostrzeżenia sklepu „analiza rynku” traktowane będą również jako cenne wskazówki dla hurtu. Te same zadania i system pracy będzie miał sklep odzieżowy nr 19 przy ul. Grunwaldzkiej. Poprowadził on sprzedaż nowych artykułów odzieżowych prosto z produkcji. Będzie to odzież sportowa, damska itp w nowych nieprodukowanych dotychczas fasonach. Personel sklepu nr 19 pojedzie już za kilka dni na szkolenie do Łodzi.

Że zima - to co ?

W rzeszowskich „Delikatkach” zielony, świeży szczyptorek nęci kupujących. Amatorów na niego jest dość dużo.

Slivki mrożone smakuja rzeszowianom. Wystarczy przyjść tylko w te nieliczne dni do naszych sklepów, by przekonać się, że jednak za małe „porcje” otrzymujemy ich z dębickiej chłodni.

SZKOŁY OFICERSKIE czekają na młodzież

Rokrocznie Wejskawa Komendy Rejonowe rozpoczynają nabór do szkół oficerskich. Od kandydatów ubiegających się o przyjęcie do tych szkół wymagane są następujące warunki: obywatelstwo polskie, stan wolny, wiek od 18 do 24 lat, rocznik 1939-1932 włącznie. Do Oficerskiej Szkoły Lotnictwa, Politycznej i Wyższej Szkoły Marynarki Wojennej wymagane jest 11 klas szkoły ogólnokształcącej. Do innych szkół oficerskich 9 klas szkoły ogólnokształcącej lub równorzędnej. Zdolność fizyczna wymagana od kandydatów z uwzględnieniem wymogów poszczególnych rodzajów wojsk i służb.

należni ewidencyjnie: podanie, życiorys, świadectwo urodzenia, ostatnie świadectwo szkolne, świadectwo lekarskie lekarza społecznej służby zdrowia.

Wszystkich innych informacji dotyczących spraw przyjęcia do oficerskich szkół udziela Wojskowe Komendy Rejonowe.

Na fundusz MDK

Ostatnio na fundusz MDK wpłaciły następujące szkoły: Szkoła Podstawowa nr 1 w Jasle - 200 zł, Kierownictwo Szkoły Podst. w Rzepedzi pow. Sanok - 25 zł, Szkoła Podst. Skopów-Babica pow. Przemyski - 109 zł, Szkoła Podst. nr 2 w Lutczy pow. Strzyżów - 200 zł.

W ostatnim czasie w związku z falą zimna nasunął mi się pewien problem, który nurtuje mnie i innych mieszkańców sąsiednich bloków przy ul. Obrońców Stalingradu.

W mieszkaniach jest instalacja na wodę ciepłą, która w bieżącym sezonie opałowym (od 15 października 1955 r.) była zaledwie dwa razy po kilka godzin dlatego, bo kotłownia jest w remoncie. Czy jej nie można było wyremontować w okresie letnim, gdy woda ciepła nie była konieczna?

Dla rodzin mieszkających z małymi dziećmi brak ciepłej wody jest bardzo uciążliwy, gdyż woda musi się grzać w baniakach na kuchni.

du jednak na to, że w mieszkaniach jest zimno musimy węglem tym grzać wodę i ogrzewać mieszkania. A w mieszkaniach jest zimno. Dzieci są zaziębione i często chorują tak u mnie jak też u sąsiadów. Gdy się ktoś zapyta palaczy kotłowni dlaczego nie palą tak aby było ciepło, to odpowiadają, że jest oszczędność węgla. Słusznie. Wszyscy powinniśmy oszczędzać, ale musimy oszczędzać świadomie, bez szkody dla ludzkiego zdrowia. Przecież węgiel, który zaoszczędził kotłownia to zostanie - jeszcze w większej ilości - spalony przez nas.

Uważam, że poruszone wyżej fakty powinny być przeemyślane przez ludzi za ten stan odpowiedzialnych.

Władysław Walat Rzeszów ul. Obrońców Stalingradu 44/3

My też tak uważamy i oczekujemy od administracji bloków wyjaśnienia w sprawie poruszonej przez naszego czytelnika. — Redakcja.

Ogłoszenia drobne

Lokale
ZAMIENIĘ pokój z kuchnią, Kraków-centrum na stonczny pokój w Rzeszowie. Wiadomość: telefon 24-57. G-032

Korzystajcie z reklamy PRASOWEJ

Zamówienia przyjmuje BIURO OGŁOSZEN I REKLAM RSW „PRASA” Rzeszów, ul. Gałęzowskiego, tel. 18-52. B-27

„Szeregowiec Browkin” - na ekranie kina „Apollo”

Od 20 bm. na ekran kina „Apollo” w Rzeszowie wejdzie kolorowy film prod. radzieckiej pt. „Szeregowiec Browkin”. Jest to interesująca komedia filmowa. Na zdjęciu: scena z filmu.

Nowiny Sportowe

Przed pasjonującym pojedynkiem

Bokserzy Polski i NRF na ringach Warszawy i Poznania

Znawcy boks w wielu krajach europejskich zaskoczeni zostali dwoma wysokimi porażkami reprezentacji Niemieckiej Republiki Federalnej w Moskwie. Jeżeli nawet w pierwszym meczu oczekiwano nieznanego zwycięstwa gospodarzy, to już wynik drugiego spotkania jest wielką sensacją.

Niespodzianki moskiewskie, na czoło których wysuwają się porażki mistrzów Europy Basela i Wemhoenera, znalazły szereg oddźwięk w Polsce. Nic dziwnego. Wszak za parę dni 19 bm. w Warszawie i 21 bm. w Poznaniu nasi pięściarze spotkają się z Niemcami. By zorientować się w przyszłych meczach bokserów NRF i ich składach na mecze z Polakami zwróciliśmy się do obserwatorów meczu ZSRR - NRF trenera Stamma i nac. wydziału boks GKKF Springera.

Niemcy byli słabsi niż w mistrzostwach Europy w Berlinie brzmiał odpowiedź. Wprawdzie wynik pierwszego meczu był naszym zdaniem nieco za wysoki, to jednak fantastyczny atak bokserów radzieckich w party bardzo silnym ciosem zupełnie zaskoczył Niemców. Poza tym do tak ważnego meczu byli oni kondycyjnie nie przygotowani, a przede wszystkim mało odporni.

I mecz kosztował ich tak wiele wysiłku (do tego Johannepeter i Oldenburg zostali kontuzjowani), że w drugim gładko przegrali z rezerwą radziecką.

W jakim składzie Niemcy wystąpią w Polsce? Zapytaliśmy naszych obserwatorów.

W tej sprawie rozmawialiśmy w Moskwie z kierownictwem drużyny niemieckiej. Chcą oni poczynać daleko idące zmiany w swojej reprezentacyjnej dziesiątce która w Warszawie i Poznaniu ma być nawet silniejsza niż w Moskwie. I tak w piórkowej przewidziany jest pogromca Stefaniuka - hamburczyk Schwarz, w lekkopółśredniej Boreleth (przegrał z Drogoszem w mistrzostwach Europy - red.). W półśredniej Hass, w półciężkiej b. silny fizycznie Kopschke, a w ciężkiej wice mistrz Europy Witterstein (dopiero w finale uległ Szocikasowi).

Czwartek 16 lutego

RZESZÓW
Dziur nocny: Apteka Społeczna nr 3 ul. Gołsiana 1
Dziur staj: Apteka Społeczna nr 4 ul. Dąbrowskiego 56
Pogotowie Stalungowe: ul. Obrońców Stalingradu 29 tel. 09
Pogotowie MO tel. 07
Straż Pożarna: ul. Mickiewicza 10, tel. 08

KINA

APOLLO (ul. W. Hiberna) — Podhale w ogniu — godz. 15, 18 i 20 Filmy dokumentalne. Feralna tylna — Pień lasu — Z kraju socjalizmu — 7:55 — prod. weg.
PRZODOWNIK (ul. Pstrowskiego) — Na tropie U-202 — godz. 17 i 19
WDK (ul. Okrzei 7) — Przed potopem — I i II seria — godz. 17 i 20
WSK (ul. Dąbrowskiego) — Maclovia — godz. 17 i 19

LANCUT

ZNICZ — Upadek Emiratu
Uwaga: Repertuar kin podaje my wg informacji CWF

MUZEA

MUZEUUM OKRĘGOWE W RZESZOWIE, ul. 3 Maja 18 — czynne od godz. 10-15
MUZEUUM W LANCUCCIE — czynne od godz. 10-15
MUZEUUM W PRZEMYSŁU — czynne od godz. 10-15
MUZEUUM W JAROSŁAWIE — czynne od godz. 10-15

TEATR

PAŃSTWOWY TEATR ZIEMI RZESZOWSKIEJ — nieczynny

RADIO

Program I — na fali 1322 m
Program dnia: 6.45 15.25. Wiadomości: 5.05 6.00 7.00 8.00 8.30 12.04 16.00 20.00 23.00.

5.11 Muzyka rozrywkowa 5.30

Rozmaitości rolnicze 6.06 Muzyka popularna 6.54 Gimnastyka 7.10 Koncert ork. Melachino 7.40 Kalendarz radiowy 7.45 Bieżąca szafeta 8.06 Piosenki różnych narodów 8.36 Miniatury fortepianowe 9.00 dla klas IV 9.20 Koncert symfoniczny 10.35 „Cios” fragm. pow. A. Kowalewskiej pl. „Wójt wobromski” 10.55 Muzyka rozrywkowa 11.30 Muzyka i aktualności 12.10 Przegląd prasy 12.15 Utwory fletowe 12.30 Radziecka muzyka ludowa 13.00 Aud. dla wsi 13.10 „Podatny materiał” aud. dla kolek „Młodych biologów” 13.40 Przerwa 15.30 „Gramy i śpiewamy” aud. dla dzieci 16.05 Z pracowni uczennicy Marii Curie — Skłodowskiej 16.15 Koncert ork. rozgl. wrocławskiej PR. 17.00 Z życia Związku Radzieckiego 17.30 Główna i jej mistrzowie 18.00 Utwory fortepianowe 18.20 Korespondencja z zagranicy 18.35 „Sylwetki kompozytorów” — Aleksander Skriabin 19.40 „Sątrytury przed mikrofonem” 20.25 Audycja dla wsi 20.40 Muzyka taneczna 21.00 Odpowiedzi Fall 21.12 Ulubieni: piosenkarze 21.50 Materiały z XX Zjazdu KPZR. 22.10 Arcydzieła muzyki kameralnej.

Program II — na fali 367 m

Program dnia: 5.30 12.35. Wiadomości: 5.30 6.30 8.00 8.30 14.00 18.15 21.30 23.50.
5.05 Muzyka 5.20 Gimnastyka 5.45 Kalendarz radiowy 5.55 Polskie melodie ludowe 6.10 Radiowy kurs nauki języka rosyjskiego 6.40 Koncert. Od godz. 7.10 do 9.00 Transmisja pr. I 9.00 Przerwa 12.40 Muzyka rozrywkowa 13.25 Recital fortepianowy 13.45 Aud. dla wychowawców przedszkoli 14.15 Koncert symfoniczny dla młodzieży szkolnej 15.15 „Swojskie melodie” 15.40 Utwory na altówkę 16.00 Muzyka dla wszystkich 17.00 „Przyjaciel wesołego diabła” odc. pow. K. Makuszyńskiego dla dzieci 17.30 Na warszawskiej fali 18.00 Muzyka 18.20 Koncert ork. rozgl. wrocławskiej PR. 18.45 Zwierzenia dobrego przyjaciela 19.00 Muzyka i aktualności 19.25 Liroyki Zygmunta Krasińskiego 19.40 Muzyka ludowa różnych narodów 19.55 Zagadki muzyczne 20.30 Aud. z cyklu „Wieczorynki” 22.00 Audycja sportowa 22.20 „Zorany ugor” fragm. pow. M. Szolochowa 22.40 „Z naszych sal koncertowych”.